

Załącznik do uchwały Rady Gminy Stare Pole
Nr XX/145/2008 z 27 listopada 2008 r
w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Gminy Stare Pole
na lata 2008 – 2020

Strategia Rozwoju Gminy Stare Pole na lata 2008 – 2020

Stare Pole, listopad 2008

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	1
WSTĘP	4
Zakres Strategii Rozwoju Gminy Stare Pole 2008-2020.....	5
Zasady opracowania Strategii Rozwoju Gminy Stare Pole na lata 2008 – 2020.....	6
Organizacja i metodyka prac nad Strategią	8
System planowania Strategii Rozwoju Gminy Stare Pole na lata 2008-2020.....	9
Uwarunkowania europejskie rozwoju regionu	9
Uwarunkowania krajowe implikujące zmiany Strategii	10
Cele nowego okresu programowania 2007-2013.....	10
Uwarunkowania krajowe polityki rozwoju regionalnego 2007-2013.....	11
Uwarunkowania regionalne Strategii Rozwoju Gminy Stare Pole 2008-2020	12
ANALIZA SYTUACJI SPOŁECZNO – GOSPODARCZEJ GMINY STARE POLE (ŚRODOWISKOWO-PRZESTRZENNEJ)	15
Historia	15
Główne zabytki	16
Położenie, powierzchnia, ludność	16
Środowisko przyrodnicze	17
Turystyka	18
Zagospodarowanie przestrzenne.....	18
Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego.....	18
Zaopatrzenie w wodę.....	19
Telekomunikacja	20
Zaopatrzenie w ciepło	20
Zaopatrzenie w gaz	20
Układ drogowy i komunikacyjny	20
Gospodarka odpadami	20
Własność nieruchomości.....	21
Gospodarka.....	21
Główni pracodawcy i struktura zatrudnienia	21

Struktura podstawowych branż na terenie Gminy.....	22
Rynek pracy	22
Sfera społeczna	23
Sytuacja demograficzna i społeczna.....	23
Warunki i jakość życia mieszkańców	24
ANALIZA SWOT	27
Silne strony, atuty rozwoju Gminy	27
Słabe strony, problemy rozwoju Gminy	28
Szanse, możliwości rozwoju Gminy wynikające z otoczenia	28
Zagrożenia; czynniki niesprzyjające wynikające z otoczenia	28
Identyfikacja problemów	29
Sfera gospodarcza	29
Sfera społeczna.....	29
Określenie grup społecznych wymagających wsparcia	30
ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI.....	31
Lista zadań	31
Zmiany w strukturze gospodarczej obszaru, w tym zasady kształtowania rolnej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	31
Zmiany w sposobie użytkowania terenu	31
Rozwój systemu komunikacji i infrastruktury	31
Poprawa stanu środowiska naturalnego	31
Poprawa stanu środowiska kulturowego	31
Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców.....	31
Główne propozycje składające się na wizję Gminy:	32
Priorytety, cele i zadania Strategii	33
Priorytety rozwoju.....	33
Cele oraz zadania strategiczne	33
ZASADY WDRAŻANIA I MONITOROWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY STARE POLE NA LATA 2008-2020	36
Partnerstwo	36
Koncentracja	36
Zasada „zanieczyszczający płaci”	37
Zestawienie głównych obszarów wdrożenia Strategii Rozwoju Gminy Stare Pole na lata 2008-2020	37
Zestawienie wskaźników realizacji Strategii Rozwoju Gminy Stare Pole 2008-2020	38
Monitoring i wdrażanie Strategii Rozwoju Gminy Stare Pole 2008-2020	39

AKTUALNE WYZWANIA – NOWY OKRES PROGRAMOWANIA ROZWOJU 2007 – 2013 41

Główne obszary konkurencyjności	41
Rozwój konkurencyjności	42
Rozwój infrastrukturalny	42

ANALIZA ODDZIAŁYWANIA ŚRODOWISKOWEGO STRATEGII ROZWOJU GMINY STARE POLE NA LATA 2008-2020..... 43

REKOMENDACJE I WNIOSKI KOŃCOWE..... 44

WSTĘP

Strategia Rozwoju Gminy Stare Pole na lata 2008-2020, zwana w dalszej części Strategią, to podstawowy dokument programowy i rozwojowy Gminy Stare Pole. Strategia jest niezbędnym instrumentem realizacji polityki rozwoju. W dokumencie określono główne kierunki rozwoju Gminy i projekty inwestycyjne mające służyć realizacji celów strategicznych w okresie programowania na lata 2008-2020. W perspektywie programowania polityki rozwoju, strategię są instrumentem kreowania i realizacji polityki w skali lokalnej, regionalnej i krajowej. Polityka rozwoju regionalnego w związku ze zmianami w naszym kraju staje się podstawowym kierunkiem decentralizacji oraz podnoszenia konkurencyjności regionów w tym najsilniejszych jednostek podziału administracyjnego którymi są Gminy. Lata 2007-2013 to nowatorski sposób absorpcji środków unijnych, w którym coraz większą rolę przypisano regionom, jako podmiotom określającym na bazie strategii wojewódzkich oraz Regionalnych Programów Operacyjnych główne cele i kierunki decydujące o konkurencyjności. Opracowanie i wdrażanie Strategii, wymusza zatem uwolnienie zdolności samorządów do sprostania nowym wyzwaniom polityki rozwojowej oraz daje szansę na realizację kluczowych dla rozwoju projektów inwestycyjnych. Strategia pozwala na dostosowanie wizji rozwoju i głównych kierunków rozwoju Gminy do tendencji wynikających z polityki spójności Unii Europejskiej na lata 2007 – 2013 oraz procesów decentralizacyjnych i globalizacyjnych w gospodarce. Strategia jest również instrumentem władz samorządowych w procesie podnoszenia sprawności instytucjonalnej administracji lokalnej, szczególnie w aplikowaniu i wdrażaniu projektów strukturalnych. W Strategii uwzględniono zasadnicze elementy, wpływające na realizację polityki rozwojowej, takich jak ocena i weryfikacja szans i słabości rozwojowych Gminy oraz czynników rozwoju ekonomiczno – społecznego. W procesie planowania przyjęto metodę ekspercko-społeczną opracowania, uwzględniając przygotowanie koncepcji projektów strukturalnych dla Gminy Stare Pole, przede wszystkim w aspekcie planowania i zarządzania finansowego oraz oceny zdolności wdrożeniowych (administracyjnych, formalnych, organizacyjnych, finansowych) polityki rozwoju i przedsięwzięć rozwojowych na terenie Gminy Stare Pole.

Niniejszy dokument zawiera prezentację podstawowych kierunków celów i zadań strategicznych dla rozwoju Gminy Stare Pole i rekomendacje wynikające dla tego procesu. Strategia przedstawia założenia metodyczne jej opracowania w odniesieniu do podstawowych czynników rozwojowych – analizy sytuacji Gminy pod kątem przestrzenno-środowiskowym, analizy sił i słabości, głównych kierunków, potrzeb lokalnej społeczności, potwierdzenia celów, a także wyboru podstawowej listy projektów strukturalnych, kluczowych dla rozwoju Gminy Stare Pole. W dokumencie, zaprezentowano wyniki analizy SWOT (mocne strony, słabe strony, szanse, i zagrożenia), jako najlepszego ze znanych narzędzia analizy strategicznej. Przedstawiono także uwarunkowania rozwojowe, priorytety i kierunki rozwoju. Oprócz tego dostosowano Strategię z dokumentami programowymi regionu.

W opracowaniu wyników analiz wzięli udział eksperci GEO-bit Consulting z Kwidzyna. W zakresie misji i głównych kierunków rozwojowych Gminy Stare Pole dokonano weryfikacji w odniesieniu do koncepcji polityki rozwoju Województwa Pomorskiego i wskazano na zgodność misji, wizji oraz głównych kierunków w perspektywie programowania 2007-2013. Tym samym spełniono wymóg formalny wytycznych programowych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego oraz programowania i wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013, które zakładają, że propozycje projektów

strukturalnych poszczególnych gmin, muszą posiadać odzwierciedlenie w kierunkach rozwoju Gminy i powinny zostać ujęte w podstawowym dokumencie programowym, którym jest Strategia Gminy Stare Pole.

Tabela 1: Sposób przygotowania Analizy SWOT

Struktura analizy sfery czynników makroekonomicznych oraz wewnętrznych Gminy		
1.	Mocne strony	atuty - możliwości ich wykorzystania
2.	Słabe strony	bariery rozwoju - możliwości ograniczania niekorzystnych czynników
3.	Możliwości rozwoju	wybory konieczne i alternatywne
4.	Propozycje działań na rzecz rozwoju	
5.	Propozycje hierarchizacji zadań	

Zakres Strategii Rozwoju Gminy Stare Pole 2008-2020

Podstawą planowania Strategii była inicjatywa władz samorządowych Gminy w zakresie opracowania programowego dokumentu strategicznego: Strategia Rozwoju Gminy Stare Pole 2008-2020. Inicjatywa pozwoliła na wybór społeczno-ekspertycznej metody opracowania podstawowego dokumentu strategicznego oraz wstępne określenie zakresu – głównie w kierunku dostosowania Strategii do polityki strukturalnej Unii Europejskiej w nowym okresie programowania. Podsumowanie zakresu opracowanej Strategii zawiera przedstawione poniżej zestawienie.

Wprowadzenie	Wyjaśnienie założeń, genezy oraz określenie zawartości Strategii
Założenia planowania	Czynniki dominujące proces planowania i opracowanie Strategii
Planowanie	Przebieg i rola planowania Strategii dla rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Utrzymanie ciągłości procesu planowania strategicznego rozwoju Gminy, Dostosowanie Strategii do nowych uwarunkowań społeczno – gospodarczych, Udział społeczności lokalnej samorządu w procesie współpracy społecznej.
Organizacja i metodyka prac	Opis przyjętej metodyki, organizacja prac: Prace społeczno-ekspertyczne, konsultacje strategiczne, przygotowanie analizy SWOT, ankietowanie.
Wyniki konsultacji	Weryfikacja i hierarchizacja głównych czynników i przedsięwzięć rozwojowych.

Cele polityki rozwoju na lata 2008-2020	Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Stare Pole z celami polityki kraju oraz UE. Uwarunkowania krajowe polityki rozwoju. Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.
Programowanie na lata 2007-2013	Opis zasad programowania rozwoju na lata 2007-2013 określenie głównych warunków i zakresu programowania wraz z wyszczególnieniem struktury dokumentów jako podstawy konstrukcji listy projektów i wyboru programu operacyjnego, celów, działań i źródeł ich finansowania.
Programy Operacyjne 2007-2013	Przegląd programów operacyjnych i Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013i regionalnego komponentu Europejskiego Funduszu Społecznego.
Analiza SWOT	Analiza sfery czynników makroekonomicznych oraz wewnętrznych rozwoju Gminy Stare Pole.
Wyznaczenie wizji misji i celów strategicznych	Kierunki, priorytety i cele strategicznego rozwoju Gminy Stare Pole.
Projekty strategiczne Gminy Stare Pole	Lista propozycji projektowych wraz z opisem programów operacyjnych, priorytetów, wartości nakładów i potencjalnych źródeł finansowania oraz jego prognozowanej wysokości-korelacja z Wieloletnim Planem Inwestycyjnym.
Zasady monitorowania i wdrażania Strategii	Określenie systemu monitorowania realizacji Strategii i podstawowych wskaźników.

Zasady opracowania Strategii Rozwoju Gminy Stare Pole na lata 2008 – 2020

Konieczność i podstawowe przesłanki dla opracowania Strategii Rozwoju Gminy Stare Pole 2008-2020 wynikają z dwóch zasadniczych elementów:

- Członkostwo Polski w Unii Europejskiej.
- Nowego okresu programowania polityki regionalnej na lata 2007-2013.

Powyższe uwarunkowania spowodowały przyjęcie do regulacji krajowych dorobku prawnego Unii Europejskiej oraz zasad polityki regionalnej UE, określanych również jako zasady polityki spójności. Obowiązki prawne w zakresie wdrażania polityki regionalnej nakłada na Gminy ustawa o zasadach prowadzenia polityki regionalnej z dnia 6 grudnia 2006 roku (Dz.U. z 2006 r. Nr 227, poz. 1658). Powyższe uwarunkowania stanowią główne powody opracowania Strategii Rozwoju Gminy Stare Pole jako podstawowego dokumentu programowego w okresie 2008-2020 r., regulującego zasady prowadzenia polityki rozwoju i realizacji przedsięwzięć przy wykorzystaniu funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Niezwykle ważną przesłanką dla przyjęcia Strategii, jest przygotowanie priorytetowych dla rozwoju Gminy projektów i przedsięwzięć, odpowiadających zdefiniowanym dla obecnej

perspektywy UE celom polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Przyjęcie Strategii, wynika ponadto z wytycznych nowego okresu programowania na lata 2007-2013.

Głównymi czynnikami określającymi charakter Strategii, jako bazowego dokumentu programowego Gminy Stare Pole, były:

- horyzont czasowy i zmiany dotyczące funduszy strukturalnych obejmujące okres programowania 2007-2013,
- wytyczne w polityce rozwojowej na lata 2007-2013 w kontekście reformy funduszy UE,
- korelacja Strategii z planami rozwojowymi i przestrzennymi różnego szczebla, w tym:
 - Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2005-2020,
 - Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013,
 - Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Malborskiego 2002-2012- Malbork, październik 2002 r.
- określenie instrumentów wdrażania Strategii oraz wskaźników wdrażania,
- analiza SWOT,
- określenie priorytetów, celów i zadań Strategii Stare Pole na lata 2008 – 2020,
- powiązanie Strategii z Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Stare Pole i Wieloletnim Planem Inwestycyjnym,
- uwzględnienie możliwości pozyskania funduszy UE w latach 2008 – 2013 i na lata następne,
- określenie zadań strategicznych z punktu widzenia rozwoju Gminy,

Okres realizacji *Strategii* został przyjęty na lata 2008-2020 z uwagi na kwalifikowalność wydatków oraz zasadę „n+3”, wpisującą planowane przedsięwzięcia strategiczne w okres programowania UE na lata 2007-2013. Przyjęto, iż Strategia posiadać będzie charakter podstawowego dokumentu, zawierającego cele, zadania i konkretne propozycje projektów, pozwalające władzom samorządowym Gminy Stare Pole, na przygotowanie przedsięwzięć umożliwiających ubieganie się w procesie ich realizacji o dofinansowanie z funduszy strukturalnych UE oraz innych środków zewnętrznych.

Podstawą procesu teraźniejszej jak i przyszłej aktualizacji są wytyczne Komisji Europejskiej oraz Ministerstwa Rozwoju Regionalnego wynikające z procesu programowania i koncepcji polityki rozwoju regionalnego. Proces planowania oparty został na następujących założeniach:

Ciągłość procesu planowania i procesów rozwojowych Gminy Stare Pole:

- analiza materiałów i dokumentów planistycznych i finansowych Gminy Stare Pole,
- weryfikacja uwarunkowań perspektywicznych w kontekście rozwoju regionalnego,
- identyfikacja podstawowych projektów rozwojowych w perspektywie polityki spójności i wytycznych funduszy strukturalnych,
- zgodności propozycji projektowych z kierunkami i celami długofalowego rozwoju określonymi w Strategii Rozwoju Gminy,
- rekomendacja dla Wieloletniego Planu Inwestycyjnego w kontekście wytypowania projektów strategicznych.

Strategia Rozwoju Gminy Stare Pole 2008-2020 w nowych uwarunkowaniach społeczno – gospodarczych:

- polityka spójności UE na lata 2007-2013,

- zasady polityki regionalnej,
- wymogi funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w perspektywie 2007-2013,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013,
- Dokumenty programowe:
- Narodowy Plan Rozwoju 2007-2013,
- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia,
- Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015,

Udział społeczności lokalnej i władz samorządowych w procesie współpracy społecznej na terenie Gminy:

Opracowanie strategii dokonane zostało z udziałem przedstawicieli lokalnej społeczności, radnych Gminy Stare Pole i przedstawicieli instytucji oraz organizacji społecznych z terenu Gminy. Spełniony został tym samym wymóg uspołecznienia procesu planowania strategicznego rozwoju oraz przeprowadzenia konsultacji społecznych. Jest to wyraz realizacji zasady partnerstwa w procesie planowania rozwoju lokalnego wyrażany w regulacjach i postulatach Unii Europejskiej. Zasada partnerstwa dotyczy również partnerstwa instytucjonalnego oraz partnerskiej współpracy władz samorządowych i uczestnictwa środowisk społecznych w planowaniu rozwoju. Opinie środowisk zostały wyrażone w postaci wniosków, dotyczących głównych uwarunkowań i kierunków rozwoju, analizy SWOT i uwag w formie uzupełnienia do listy projektów strategicznych. Wyniki tych analiz zostały uwzględnione w Strategii. Ponadto wyrazem uspołecznienia Strategii było przeprowadzone konsultacji społeczno i środowiskowych, prezentujących założenia Strategii, listę projektów strategicznych oraz cały dokument.

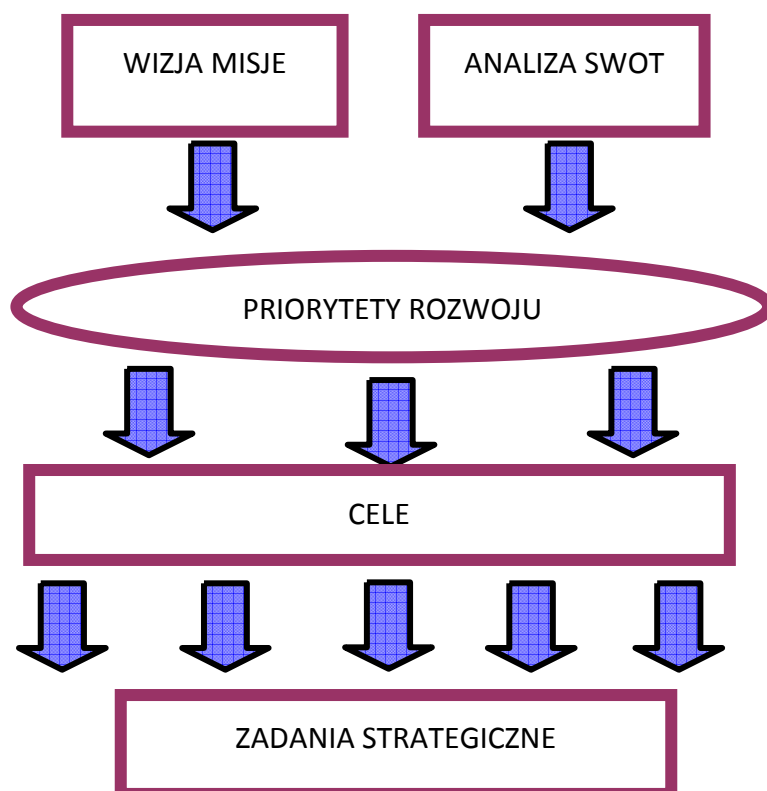
Organizacja i metodyka prac nad Strategią

Koordynatorem prac nad powstawaniem niniejszej Strategii był samorząd Gminy Stare Pole. W proces zaangażowane były władze wykonawcze i uchwałodawcze (radni Rady Gminy Stare Pole), a także przedstawiciele instytucji i organizacji społecznych. Powstanie dokumentu przebiegało w formie konsultacji społecznych, prac samorządu, współpracy z instytucjami z terenu Gminy oraz przedstawicielami poszczególnych sołectw. Współpraca instytucjonalna oznaczała udział w procesie planowania przedstawicieli instytucji samorządowych. W procesie planowania strategicznego zastosowano metodę społeczno-ekspercką. W ramach współpracy eksperckiej określono metodologię prac i harmonogram opracowania Strategii. W fazie wstępnej dokonano analizy istniejącego zasobu programowych dokumentów Gminy. Kolejną fazą prac było uspołecznienie i konsultacje środowiskowe dla przedstawicieli społeczności lokalnych. Zebrane uwagi pozwoliły na analizę uwarunkowań rozwoju Gminy, analizę SWOT oraz prezentację głównych kierunków rozwoju na lata 2008-2020, a także uzyskanie społecznej opinii, co do proponowanej przez władze samorządowe Gminy listy zadań strategicznych. W trakcie procesu planowania, poddano konsultacjom społecznym założenia oraz metodologię prac.

Następnie – zgodnie z harmonogramem prac – przedłożony został dokument Strategii, opracowany przez ekspertów GEO-bit Consulting z Kwidzyna. Firma GEO-bit Consulting posiada wieloletnie doświadczenie w pracach nad dokumentami strategicznymi dla jednostek samorządu terytorialnego. GEO-bit Consulting specjalizuje się ponadto w procesie przygotowania i wdrażania projektów europejskich dla samorządów. Opracowanie eksperckie realizowane przez konsultantów GEO-bit Consulting, poddano procesowi społecznej konsultacji

oraz publicznej prezentacji. Proces ten został równoległe uzupełniony o prace Rady Gminy i środowisk społecznych Gminy Stare Pole dotyczących rozwoju strategicznego. Następnie dokument przedłożony został w formie projektu uchwały pod obrady Rady Gminy Stare Pole.

System planowania Strategii Rozwoju Gminy Stare Pole na lata 2008-2020

Rysunek 1: Schemat ilustrujący model planowania Strategii Rozwoju Gminy Stare Pole 2008-2020

Uwarunkowania europejskie rozwoju regionu

- przystąpienie Polski do Unii Europejskiej;
- wydłużenie horyzontu czasowego do roku 2020 z uwzględnieniem kolejnych okresów programowania w Unii Europejskiej;
- włączenie województwa pomorskiego do realizacji celów zaktualizowanej Strategii Lizbońskiej, która stała się przewodnim wątkiem nowej polityki spójności Unii Europejskiej;
- uwzględnienie w większym zakresie kwestii dostępności transportowej;
- precyzyjniejsze określenie możliwości i oczekiwań województwa pomorskiego związanych z rozwojem współpracy międzynarodowej, zwłaszcza przygranicznej i bałtyckiej.

Uwarunkowania krajowe implikujące zmiany Strategii

- uwzględnienie zapisów projektów Narodowego Planu Rozwoju, Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego, a także projektów innych rządowych strategii narodowych na lata 2007–2013;
- uwzględnienie przewidywanych zmian ram prawnych polityki regionalnej w Polsce;
- określenie zasadniczych kierunków działań wobec Obszaru Metropolitalnego Trójmiasta;
- przygotowanie zarysu wieloletnich ram finansowych z założeniem pogłębionej decentralizacji finansów publicznych i znacznych strumieni środków UE wspierających rozwój regionalny;
- uwzględnienie międzyregionalnych i ponadregionalnych zagadnień, które mogą być podejmowane dzięki współpracy województwa pomorskiego z sąsiadującymi regionami.
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego. Uchwalony uchwałą Sejmiku Województwa Pomorskiego nr 639/XLVI/02 z dnia 30 września 2002 r.
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego Uchwała nr 799/68/07 Zarządu Województwa w sprawie przyjęcia Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013
- Narodowa Strategia Spójności - Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2007 r.
- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013.
- Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Malborskiego 2002-2012- Malbork, październik 2002 r.
- Plan gospodarki odpadami dla Powiatu Malborskiego.
- Gminny Plan Gospodarki Odpadami
- Gminny Program Ochrony Środowiska
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stare Pole. Uchwała Rady Gminy Stare Pole nr VIII/50/99 z dnia 24.08.1999 r.

Cele nowego okresu programowania 2007-2013

Wyrazem polityki strukturalnej UE jest Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z 11 lipca 2006 roku ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności. Rozporządzenie uchyla obowiązujące w poprzednim okresie programowania Rozporządzenie (WE) nr 1260/99.

W zakresie nowej polityki strukturalnej UE istotne są zalecenia Rozporządzenia dotyczące trwałego rozwoju obszarów (regionów) oraz wkład w szczególności gmin w rozwój regionalny. W ramach polityki strukturalnej należy uwzględnić zwiększenie ich roli w programowaniu działań popierających regenerację obszarów wiejskich.

Rozporządzenie określa, iż wieloletnie programowanie powinno być ukierunkowane na osiągnięcie celów funduszy poprzez zapewnienie dostępności niezbędnych zasobów finansowych oraz spójności i ciągłości wspólnych działań Wspólnoty i państw członkowskich. Rozporządzenie zmienia również proces planowania strategicznego. Programowanie w latach 2007-2013 powinno zapewniać wzajemną koordynację zarówno między funduszami, jak i między funduszami, a innymi istniejącymi instrumentami finansowymi. W wyniku opracowania Strategii dokonano analizy w kierunku zgodności planowanych projektów strategicznych z celami polityki

strukturalnej UE, zdefiniowanymi na lata 2007-2013. Podstawowe cele, jakie muszą być uwzględnione przy realizacji strategicznych przedsięwzięć to:

Konwergencja zgodnie z art. 3 Rozporządzenia nr 1083/2006 cel ten jest ukierunkowany na przyspieszenie konwergencji najsłabiej rozwiniętych państw członkowskich i regionów poprzez poprawę warunków wzrostu i zatrudnienia dzięki zwiększaniu ilości i poprawie jakości inwestycji w kapitał rzeczowy i ludzki, rozwojowi innowacyjności i społeczeństwa opartego na wiedzy, zdolnościom adaptacyjnym do zmian gospodarczych i społecznych, ochronie i poprawie jakości środowiska naturalnego oraz zwiększeniu wydajności administracji.

Konkurencyjność regionalna i zwiększenie zatrudnienia – cel ten ukierunkowany jest na zwiększenie konkurencyjności i atrakcyjności regionów, jak również zatrudnienia poprzez zwiększenie inwestycji w kapitał ludzki, innowacyjność i promowanie społeczeństwa opartego na wiedzy, przedsiębiorczość, ochronę i poprawę jakości środowiska naturalnego oraz poprawę dostępności, zdolności adaptacyjnych pracowników i podmiotów gospodarczych, jak również rozwój rynków pracy sprzyjających integracji społecznej.

Europejska współpraca terytorialna - cel ukierunkowany na umacnianie współpracy transgranicznej realizowany poprzez wspólne inicjatywy lokalne i regionalne, umacnianie współpracy transnarodowej za pomocą działań sprzyjających zintegrowanemu rozwojowi terytorialnemu oraz umacnianie współpracy międzyregionalnej i wymiany doświadczeń na właściwym szczeblu terytorialnym.

Uwarunkowania krajowe polityki rozwoju regionalnego 2007-2013

Podstawowe wytyczne w zakresie polityki rozwoju, jakie uwzględnia niniejsza Strategia, związane są również z celami polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Zalecenia polityki krajowej znajdują wyraz w dokumentach uwzględnionych przy opracowaniu i realizacji celów strategicznych:

- Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007–2013;
- Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego na lata 2007–2013;
- Strategia Rozwoju Kraju 2007–2015;
- Krajowa Strategia Zatrudnienia na lata 2007–2013;
- Strategia Rozwoju Edukacji na lata 2007–2015;
- Kierunki Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego w Polsce do 2020 roku;
- Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju

Podstawowym aktem prawnym określającym zasady polityki rozwojowej jest ustawa z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227 poz. 1658). Ustawa określa zasady prowadzenia polityki rozwoju, podmioty prowadzące tę politykę oraz tryb współpracy między nimi. Zgodnie z ustawą przez politykę rozwoju, rozumie się zespół wzajemnie powiązanych działań, podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz spójności społeczno-gospodarczej i terytorialnej w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej m.in. w zakresie:

- rozwoju nauki i zwiększenia innowacyjności gospodarki w tym sektorów opartych na wykorzystaniu nowoczesnych technologii,
- rozwoju zasobów ludzkich w tym podnoszenia poziomu wykształcenia społeczeństwa,
- tworzenia i modernizacji infrastruktury społecznej i technicznej,
- wspierania rozwoju przedsiębiorczości,

- wspieranie wzrostu gospodarczego,
- zwiększenia konkurencyjności gospodarki.

Zgodnie z w/w Ustawą politykę rozwoju w skali lokalnej prowadzi samorząd. Politykę rozwoju realizuje się przy pomocy programów operacyjnych. Ustawa uznaje w art. 9, iż strategią rozwoju na poziomie lokalnym są strategie rozwoju powiatu oraz strategie rozwoju gmin.

Według zapisów Ustawy strategia zawierać powinna:

- diagnozę sytuacji,
- prognozę trendów rozwojowych w okresie objętym strategią,
- określenie celów strategicznych polityki rozwoju w danym zakresie,
- określenie systemu realizacji oraz ram finansowych,
- wskaźniki realizacji.

Uwarunkowania regionalne Strategii Rozwoju Gminy Stare Pole 2008-2020

Województwo Pomorskie zajmuje powierzchnię ponad 18 tys. km², co stanowi około 6 proc. powierzchni Polski. Zamieszkuje je 2,2 mln mieszkańców, z czego zdecydowana większość przypada na skupiska miejskie. Potencjał gospodarczy województwa należy łączyć w szczególności z takimi dziedzinami jak przemysł stoczniowy, rafineryjny, spożywczy, maszynowy, meblowy, transport i usługi portowe. W regionie angażują swój kapitał znane międzynarodowe firmy. Istotnym wyzwaniem stojącym przed władzami województwa jest tworzenie warunków dla rozwoju branż o zaawansowanych technologiach. Zapleczem dla kształtowania takiej polityki jest znaczna ilość szkół wyższych z najbardziej znanymi, Politechniką Gdańską, Uniwersytetem Gdańskim i Wyższą Szkołą Morską. Głównym celem strategicznym w kształtowaniu warunków rozwoju województwa pomorskiego jest wzmocnienie międzynarodowej pozycji regionu jako węzła komunikacyjnego poprzez inwestycje modernizujące układ transportowy, rozwój infrastruktury i wymiany międzynarodowej. Dużym atutem województwa są jego walory krajobrazowe, co w połączeniu z licznymi obszarami chronionej przyrody stwarza korzystne warunki dla rozwoju turystyki. Coraz bardziej popularną formą w tym obszarze staje się agroturystyka, pozwalająca jednocześnie na aktywizację części obszarów wiejskich. Na północy województwa, wzdłuż wybrzeża morskiego zlokalizowane są liczne miejscowości wypoczynkowe. Ziemia pomorska posiada także wiele zabytków kultury materialnej. Przez wieki Pomorze było ziemią przyciągającą przybyszów z różnych stron, którzy zostawiali po sobie ślady w postaci licznych budowli. To tutaj po obecności zakonów rycerskich; krzyżaków, joannitów i templariuszy pozostały warowne zamki z największą średniowieczną warownią Europy zamkiem w Malborku, dawną stolicą państwa krzyżackiego. Na Żuławach i w dolinie Wisły pozostały pamiątki po przybyszach z Niderlandów. Województwo pomorskie pełni aktywną funkcję w budowaniu współpracy państw bałtyckich. Województwo aktywnie kształtuje swoją współpracę międzynarodową, przede wszystkim z regionami państw sąsiadujących z Polską. Tranzytowe położenie regionu sprzyja jego uczestnictwu w międzynarodowej współpracy i wymianie gospodarczej. Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej otworzyło z pewnością przed województwem pomorskim nowe możliwości.

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego

Pierwsza Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego została uchwalona przez Sejmik Województwa Pomorskiego w dniu 3 lipca 2000 roku. Po blisko pięciu latach jej realizacji zaistniały uwarunkowania i przesłanki dla jej aktualizacji. Przebieg procesu aktualizacji Strategii

został określony Uchwałą Sejmiku Województwa Pomorskiego nr 445/XXVIII/04 z dnia 25 października 2004 roku w sprawie przyjęcia harmonogramu i trybu prac nad aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego. W pierwszym etapie tego procesu powstały Założenia aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego, które zostały przyjęte przez Zarząd Województwa Uchwałą nr 824/04 z dnia 16 listopada 2004 roku. Założenia *aktualizacji* Strategii zostały poddane konsultacjom społecznym, które zakończyły się 31 grudnia 2004 roku. Następnym etapem procesu aktualizacji Strategii było opracowanie Wstępnego projektu zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego, przyjętego uchwałą Zarządu Województwa Pomorskiego nr 276/187/05 z dnia 6 kwietnia 2005 roku. Dokument ten został także skierowany do społecznych konsultacji. Dla Wstępnego projektu Strategii opracowana została prognoza oddziaływania na środowisko, a także ocena szacunkowa (*ex-ante*). Na podstawie płynących z nich rekomendacji, a także wniosków z konsultacji społecznych, przygotowany Projekt zaktualizowanej Strategii został przekazany pod obrady Sejmiku Województwa Pomorskiego i w dniu 18 lipca 2005 roku uchwalony Uchwałą nr 587/XXXV/05 Sejmiku Województwa Pomorskiego.

Synteza potencjału geograficzno – społecznego Województwa Pomorskiego - położenie i podstawowe cechy przestrzeni regionu

Województwo pomorskie położone jest w północnej, nadbałtyckiej części Polski, zajmując obszar 18 293 km². W skład województwa wchodzi 16 powiatów i 4 miasta na prawach powiatu oraz 123 Gminy: 25 miejskich, 17 miejsko-wiejskich i 81 wiejskich.

Do podstawowych cech przestrzeni województwa należą:

- nadmorskie położenie z najdłuższym (ponad 60%) odcinkiem polskiej linii brzegowej, u ujścia Wisły do Zatoki Gdańskiej;
- duże zróżnicowanie naturalnych warunków rozwoju – położenie nad Bałtykiem, depresje na Żuławach, najwyższe wzniesienie na Niziu Środkowoeuropejskim; duża lesistość i wiele jezior;
- jedne z najlepszych gleb w Dolinie Wisły i bardzo słabe na pojezierzach; oryginalne układy krajobrazowe pobrzeży i Pojezierza Pomorskiego, Półwyspu Helskiego, Mierzei Wiślanej; duże kompleksy leśne, w tym Bory Tucholskie;
- silne zróżnicowanie rozmieszczenia ludności – Trójmiasto, zajmując 2,3% powierzchni województwa, skupia prawie 35% mieszkańców województwa, natomiast łącznie w gminach nadmorskich mieszka ponad 40% ludności;
- złożona i wielofunkcyjna aglomeracja nadmorska o funkcjach metropolitalnych – jeden z głównych ośrodków rozwijającego się układu metropolitalnego miast południowego Bałtyku, rozciągnięty na długości 60 km, koncentrujący działalność produkcyjną bezpośrednio i pośrednio związaną z morzem, transport morski oraz wyspecjalizowane usługi związane z turystyką i rybołówstwem, a także usługi ponadregionalne (nauka, edukacja, kultura, ochrona zdrowia, media);
- prawie 100-tysięczny ośrodek miejski Słupska o znaczeniu regionalnym, ogniskujący aktywność w północno-zachodniej części województwa;
- dolina Dolnej Wisły z głównym korytarzem infrastruktury technicznej, łączącym strukturę nadmorską z innymi ośrodkami krajowymi położonymi nad Wisłą i z południem Europy gęstą siecią miast średniej wielkości;
- nadmorskie pasma rekreacyjno-osadnicze, które dominują w zagospodarowaniu strefy nadmorskiej;

- rozległa strefa pojezierna, stanowiąca zaplecze struktury nadmorskiej, którą charakteryzuje duża lesistość, liczne, w tym duże jeziora, małe zaludnienie, niski stopień przekształceń;
- wielofunkcyjny charakter rozwijanej działalności – znaczący ośrodek akademicki i kulturalny, gospodarka morska, przemysł wydobywczy i przetwórczy, rolnictwo, turystyka i rekreacja, leśnictwo, usługi o znaczeniu ponadregionalnym oraz infrastruktura o znaczeniu ponadregionalnym;
- system obszarów chronionych obejmujący 2 parki narodowe: Słowiński i Bory Tucholskie, 9 parków krajobrazowych, 45 obszarów chronionych NATURA 2000, a także obszary chronionego krajobrazu; obszary te (z wyłączeniem obszarów NATURA 2000) zajmują blisko 1/3 powierzchni województwa;

Infrastrukturę transportową o znaczeniu krajowym i międzynarodowym tworzą:

- infrastruktura o charakterze sieciowym obejmująca sieć dróg krajowych (6, 7, 20, 21, 22, 55), linie kolejowe znaczenia państwowego i drogi wodne śródlądowe, w tym Wisłę;
- węzły transportowe: porty morskie w Gdańsku i w Gdyni wraz z terminalami promowymi i kontenerowymi, a także port lotniczy im. Lecha Wałęsy w Gdańsku obsługujący połączenia krajowe i międzynarodowe.

Układ ten został ukształtowany w długim procesie rozwoju i wykazuje obecnie znaczną trwałość.

Przez obszar województwa przebiegają dwa paneuropejskie korytarze transportowe nr IA (Helsinki-Tallin-Ryga-Kaliningrad-Gdańsk) oraz VI (łączy Skandynawię z Europą Środkową poprzez Trójmiasto, Łódź, Warszawę i Katowice).

ANALIZA SYTUACJI SPOŁECZNO – GOSPODARCZEJ GMINY STARE POLE (ŚRODOWISKOWO-PRZESTRZENNEJ)

Historia

Obszar Gminy Stare Pole do XVI w. był pokryty na znacznym obszarze rozlewiskami jeziora Drużno, bagnami oraz lasem grądowym. Mimo takich warunków na skrawkach suchej ziemi, wyspach, cyplach i lokalnych wzniesieniach pojawiło się osadnictwo, którego ślady sięgają neolitu.

Istnieją dowody, że człowiek mieszkał na tych terenach już przed paroma tysiącami lat. We wczesnej epoce żelaza występowała tu kultura pomorska, która osiadła na omawianym terenie w okresie Hallstatt D. Nasilenie osadnictwa nastąpiło jednak dopiero we wczesnym i środkowym okresie lateńskim. Zanim jednak pojawiła się kultura pomorska obszar ten zamieszkiwany był od III okresu brązu przez kulturę łużycką. Wszędzie tam, gdzie ludność kultury pomorskiej przesunęła się na tereny zamieszkałe przez ludność kultury łużyckiej, dochodziło w ciągu okresu Hallstatt D. oraz wczesnego i środkowego okresu lateńskiego do symbiozy kulturowej, polegającej na wzajemnym przekazywaniu elementów kultury materialnej i duchowej. Dowodem na istnienie osad z okresu kultury Hallstatt D., na terenie Gminy są stanowiska archeologiczne, które należałoby uznać za najstarsze ślady osadnictwa:

Klecie - 0,5 km od wsi w kierunku Krasnołęki przy drodze po lewej stronie, odkryto w 1899 r. skarb brązowy, złożony z dwóch napierśników, zapinki okularowej, dwóch naramienników spiralnych, czterech bransolet większych, ośmiu bransolet mniejszych oraz ozdobnej tarczki ażurowej. Podczas prowadzonych badań odkryto również ślady osady i wykopano szczątki naczyń oraz brązową szpilę z łabędzią szyją z okresu lateńskiego.

Janówka - w 1864 r. wykopano popielnicę i stwierdzono długotrwałe osadnictwo od neolitu po wczesne średniowiecze.

Dębowa Góra - nieopodal Starego Pola w zakolu koryta Starego Nogatu (obecnie nazywana przez mieszkańców Piachową Górą). Z przeprowadzonych badań w 1939 i 1951 r. pochodzą ułamki kilku naczyń między innymi z chropowatą mazaną powierzchnią. Są to relikty kultury neolitycznej, ceramiki grzebykowej, ceramiki sznurowej, rzucewskiej, pomorskiej, wielbarskiej i staropruskiej. Prowadzone badania archeologiczne dowodzą, że w średniowieczu osadnictwo wyraźnie się zagęszczało. Wiadomo jednak, że około VI w. tereny rozciągające się na wschód od dolnej Wisły i Nogatu opanowali pogańscy Prusowie, ale słowiańskie enklawy utrzymały się nadal. Prusowie osiedlili się również w okolicach Starego Pola, świadczą o tym staropruskie nazwy miejscowości: Krauslamks (Kraszewo), Seitkaimis (Krzyżaków), Matkutkaimis (Parwark), Kikaiten (Kąty). Tereny Starego Pola wchodziły w obręb włości Altem, która sięgała na północ do okolic Jegłownika. Pod koniec X w. Polska podjęła próbę pokojowej chrystianizacji pogańskich sąsiadów organizując misje biskupa Wojciecha, który prawdopodobnie podczas wyprawy do Prusów odpoczywał na terenie wsi Krzyżanowo, która w XIII w. stała się głównym ośrodkiem religijnym. Jednak rozpoczęcie działalności chrystianizacyjnej przez Krzyżaków, zepchnęło w cień wszystkie dotychczasowe poczynania. Po sprowadzeniu osadników zachodnich XIII

i XIV w. pierwotna ludność tubylcza z biegiem lat została przez nich wchłonięta a wokół Starego Pola powstały nowe wsie.¹

Główne zabytki

Na terenie Gminy znajdują się liczne zabytki objęte ochroną dóbr kultury. Do pomników historii należy zaliczyć:

- gotycki Kościół parafialny rzymsko-katolicki w Krzyżanowie z cmentarzem,
- cmentarz mennonicki w Szaleńcu,
- kościół filialny z 1879 roku w Starym Polu,
- Kościół parafialny z cmentarzem w Królewie z 1820 roku,
- Domy podcieniowe o architekturze szachulcowej w końcu XVIII wieku – w Kleciu, Kławkach i Złotowie,²
- Kompleks zabudowań po Cukrowni

Położenie, powierzchnia, ludność

Siedzibą Gminy jest miejscowość Stare Pole. Na terenie Gminy istnieją następujące wsie sołeckie: Janówka, Kaczynos, Kikojty, Klecie, Kławki, Kraszewo, Królewio, Krzyżanowo, Szlagnowo, Ząbrowo, Złotowo, Stare Pole. Ponadto na terenie Gminy zlokalizowane są jeszcze następujące miejscowości niesołeckie: Kaczynos-Kolonia, Krasnołęka, Parwark, Szaleniec.

Gmina Stare Pole położona jest na terenie Żuław Wiślanych przy trasie kolejowej i drogowej Malbork – Elbląg. Administracyjnie Gmina leży na terenie Powiatu Malborskiego w województwie Pomorskim. Gmina obejmuje obszar 79,72 km². Strukturę zagospodarowania przedstawiono w Tabeli poniżej:

Tabela 2: Struktura zagospodarowania gruntów na terenie Gminy Stare Pole

Zagospodarowanie terenu	Powierzchnia [km ²]
lasy	3,33
użytki rolne	62,70
pozostałe grunty	13,69

Gminę zamieszkuje ogółem 4 641 mieszkańców, w tym 2 322 mężczyźn. Strukturę ludności ze względu na wiek przedstawiono w Tabeli:

¹ Za informacjami zebranymi i opracowanymi przez mgr Beatę Woś.

² Fot. Gmina Stare Pole, dom podcieniowy w miejscowości Złotowo

Tabela 3: Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem

Ludność w wieku	Liczba mieszkańców [%]
przedprodukcyjnym	23,1
produkcyjnym	64,6
poprodukcyjnym	12,3

W przeliczeniu na 1 km² przypada 58 osób.

Rysunek 2: Położenie Gminy w kontekście regionalnym

Środowisko przyrodnicze

Na terenie Gminy przeważają żyzne gleby typu mady o dość ciężkim składzie mechanicznym. Rzadziej występują mady piaszczyste lokalnie mają znaczenie surowcowe jako kruszywo naturalne oraz jako kolektor zasobów wód podziemnych z ujęciem w Ząbrowie. Krajobrazowo przeważa dość monotonna płaska równina sztucznie odwodniona. Rzeźbę terenu urozmaica koryto rzeki Nogat. Pod względem klimatycznym teren Gminy wykazuje cechy charakterystyczne dla pobrzeża Bałtyku. Klimat lokalny modyfikowany jest przez wylesienie i płytkie zaleganie wód

gruntowych oraz bogactwo sieci hydrograficznej. Podniesiona wilgotność powietrza zwiększa bezwładność i częstotliwość występowania mgieł.

Turystyka

Wysokie walory obszaru wynikają z położenia Gminy przy rzece Nogat otoczonej wysokim wałem wraz z przyłączonym do niej jeziorem otoczonym lasem.

Atrakcję turystyczną stanowią zachowane zabytki kultury materialnej okresu gotyku oraz z czasów menonitów.

Gmina stanowić może zaplecze turystyczne w postaci bazy hotelowej i gastronomicznej Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego Oddział w Starym Polu dla aktywnego wypoczynku zarówno mieszkańców miasta Malborka jak i osób z całego kraju. Na terenie Gminy funkcjonują obecnie 2 ośrodki agroturystyczne oraz jeden hotel.

Na dzień dzisiejszy jednak infrastruktura niezbędna dla dynamicznego rozwoju turystyki w tym rejonie nie jest wystarczająco rozwinięta. W szczególności braki dotyczą odpowiedniej bazy gastronomiczno-hotelowej oraz infrastruktury turystycznej, w tym ścieżek rowerowych.

Zagospodarowanie przestrzenne

Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego

Na terenie Gminy występuje teren prawnie chroniony ze względu na walory przyrodnicze, tj. Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Nogat o powierzchni 365 hektarów, użytkowany głównie jako łąki i pastwiska. Rzeka Nogat w istotny sposób wzbogaca walory krajobrazowe okolicznych terenów leśnych. Okalający rzekę wał daje duże możliwości uprawiania turystyki rowerowej. Niezbędna do tego jest budowa ścieżek rowerowych na grzbiecie wału rzeki Nogat od Malborka do śluzy w Michałowie. Piękne okolice, z jednej strony otoczone zielenią, a z drugiej wodą tworzą znaczącą wartość przyrodniczo-krajobrazową. Na terenie Gminy występuje szereg wartościowych drzew – pomników przyrody objętych ochroną. Wykaz pomników przyrody na terenie Gminy przedstawiono w Tabeli poniżej:

Tabela 4: Pomniki przyrody na terenie Gminy Stare Pole

Nazwa pomnika przyrody	Obwód pnia [m]	Aktualny właściciel bądź zarządca	Położenie
Lipa drobnolistna	3,60	Gmina Stare Pole	Szaleniec, na terenie cmentarza mennonickiego
Dąb szypułkowy	4,35	Dudek Grzegorz Żuławka	Kławki, obok budynku byłej Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej
Dąb szypułkowy	4,90	Skarb Państwa (ANR)	Szaleniec
Dąb szypułkowy	5,30	Skarb Państwa (ANR)	Szaleniec
Jesion wyniosły	2,00	Parafia Rzymsko-Katolicka Królewo	Królewo teren starego cmentarza przy Kościele Św. Mikołaja
Jesion wyniosły	3,00		Królewo przy Kościele Św. Mikołaja

Nazwa pomnika przyrody	Obwód pnia [m]	Aktualny właściciel bądź zarządca	Położenie
Topola biała	8,40	Własność prywatna – Jadwiga Skorupa	Królewo (dawny park wiejski obok plebani) posesja p. Skorupy
Dąb szypułkowy		Własność prywatna – Piotr Szysz	Królewo
Topola	5.69	Zarząd Dróg Powiatowych - pas drogowy	Królewo - Klecie
Dąb szypułkowy	5,56	STARROL Stare Pole	Teren fermy Kaczynos Kol. przy drodze do zabudowań
Dąb szypułkowy	4,38	ANR	Krzyżanowo, park podworski, gosp.rolne GOSPROL
Dąb szypułkowy	5,08	ANR	Krzyżanowo, w parku (dz. Nr 11/1)
Dąb szypułkowy	4,36	Własność prywatna – Adam Kuliński	Parwark, nad rzeką Tyną, posesja A. Kulińskiego
Dąb szypułkowy	3,13	ANR- Skarb Państwa	Parwark, nad rzeką Tyną, przy posesji A.Kulińskiego
Dąb szypułkowy	3,03	ANR – Skarb Państwa	Parwark, nad rzeką Tyną, przy posesji A.Kulińskiego
Dąb szypułkowy	2,61	ANR – Skarb Państwa	Parwark, przy drodze polnej, przy posesji A.Kulińskiego
Dąb szypułkowy	2,93	Własność prywatna – Adam Kuliński	Na posesji Adama Kulińskiego
Dąb szypułkowy	3,60	Własność prywatna – Urszula Rachecka	Złotowo, pastwisko w pobliżu budynku U.Racheckiej

Na terenie Gminy wstępuje szereg zagrożeń dla środowiska naturalnego, do których zalicza się przede wszystkim dzikie wysypiska śmieci, brak skanalizowania całego terenu Gminy a także znaczną ilość eternitowych pokryć dachowych, które w niedługim czasie wymagać będą wymiany.

Zaopatrzenie w wodę

Mieszkańcy Gminy zaopatrują się w wodę z centralnego Wodociągu Żuławskiego. Do wodociągu podłączone jest 99,8% budynków. Woda na stacji uzdatniania w Ząbrowie oceniana jest jako dobra natomiast przesyłana jest siecią wodociągową z rur azbestowo – cementowych o długości 26 km. Całkowita długość sieci wodociągowej na terenie Gminy wynosi 57 km. Ilość ścieków bytowych określa potrzeby w zakresie ich odprowadzania i oczyszczania.

Na terenie Gminy funkcjonują trzy oczyszczalnie ścieków:

- Złotowo – przepustowość 18 m³ /d,
- Krasnołęka – przepustowość 17,6 m³ /d,

- Stare Pole – przepustowość 250,0 m³ /d,

Z ogólnej liczby mieszkańców z usług kanalizacyjnych korzysta 63,75%. Całkowita długość sieci kanalizacji sanitarnej wynosi blisko 25 km. Długość przyłączy prowadzących do budynków wynosi 5,2 km. Na terenie Gminy funkcjonuje 1 stacja uzdatniania wody. Liczba przyłączy prowadzących do budynków wynosi 729 szt. Stopień zwodociągowania Gminy ocenia się na 100%. Wszystkie wsie posiadają sieć wodociągową i są zasilane z Centralnego Wodociągu Żuławskiego oraz z PWiK Malbork.

Telekomunikacja

Głównym operatorem jest Telekomunikacja Polska S.A. Stan sieci jest uznawany za dobry.

Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie Gminy brak jest kotłowni centralnych. Podstawą wytwarzania energii cieplnej dla indywidualnych gospodarstw jest nadal węgiel, jednak obserwuje się coraz większy udział gazu w wytwarzaniu energii. Daje się również zauważyć zainteresowanie alternatywnymi źródłami energii – energią słoneczną i energią uzyskiwaną z biomasy.

Zaopatrzenie w gaz

Przez teren Gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia. W sieć gazową wyposażone są miejscowości: Stare Pole, Krzyżanowo, Królewo, Janówka oraz Krasnołęka. Z sieci tej korzysta ok. 25% gospodarstw domowych. W pozostałej części gospodarstw domowych wykorzystywany jest gaz butlowy. Budynki użyteczności publicznej wyposażone są w ogrzewanie gazowe lub olejowe. Natomiast w gospodarstwach domowych stosowane jest indywidualne ogrzewanie, głównie węglem kamiennym. Istniejąca w Starym Polu stacja redukcyjna I° jest w stanie zapewnić gaz dla wszystkich miejscowości Gminy.

Układ drogowy i komunikacyjny

Na system drogowy Gminy składają się:

- droga krajowa Nr 22 o długości 13,0 km,
- drogi powiatowe o długości 55,46 km,
- drogi gminne o długości 9,40 km w tym utwardzone 5,84 km.

Główne kierunki, na których funkcjonuje komunikacja PKS to: Malbork, Elbląg, Tczew, Dzieżgoń.

Główne kierunki, na których funkcjonuje komunikacja PKP, to: Malbork, Gdańsk, Elbląg, Olsztyn.

Drogą krajową Nr 22 przechodzi ruch międzynarodowy od przejścia granicznego Gronowo (województwo warmińsko – mazurskie) do przejścia Kostrzyn (województwo lubuskie).

Rzeka Nogat stanowi żeglowną drogę wodną w niewielkim stopniu wykorzystywaną. System żeglowny ma powiązanie z Gdańskiem przez śluzę Przegalina i Martwą Wisłę, Elblągiem przez Kanał Elbląski, a także Kaliningradem przez Zalew Wiślany.

Gospodarka odpadami

Na terenie Gminy istnieje składowisko odpadów o pow. 1,67 ha w Szaleńcu. Wypełnione jest ono w 45%. Przewidywany okres eksploatacji do 2012 r. Z wysypiska korzystają wyłącznie

mieszkańcy z terenu Gminy. W gminie Stare Pole prowadzona jest obecnie segregacja odpadów plastikowych i szkła. Docelowo zakłada się stały rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów. Zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami Powiatu Malborskiego oraz Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami zakłada się, iż docelowo odpady z terenu Gminy trafią będą do projektowanego Zakładu Utylizacji Odpadów w Tczewie.

Własność nieruchomości

Nieruchomości głównie stanowią własność prywatną (4 140 ha) i komunalną (181 ha), a tylko w niewielkiej części użytkowanie wieczyste (ok. 10%). Znaczna część gruntów komunalnych wykorzystywana jest na cele publiczne. Ponad 107 ha to drogi, 13,67 ha o grunty zabudowane. Tylko 30,89 ha to grunty wykorzystywane rolniczo. Obecnie są one wydzierżawiane mieszkańcom na uprawy polowe. W przyszłości część tych gruntów przeznaczona zostanie pod budownictwo mieszkaniowe. Gmina stale przygotowuje tereny pod budownictwo mieszkaniowe i usługowe w Starym Polu. Pozostałe grunty stanowią własność Skarbu Państwa. Na terenie Gminy znajdują się cmentarze parafialne w Starym Polu i Królewie.

Zakończono budowę części cmentarza komunalnego w Krzyżanowie.

Gospodarka

Główni pracodawcy i struktura zatrudnienia

Na terenie Gminy, ze względu na jej wiejski charakter oraz wielkość, funkcjonuje niewiele podmiotów gospodarczych.

Głównymi pracodawcami na terenie Gminy są:

- Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Gdańsku Oddział w Starym Polu – jednostka budżetowa; zajmuje się przede wszystkim szkoleniem i doradztwem rolniczym,³
- DAM-ROB Sp. z o.o. produkująca elementy i palety do przywozu części samochodowych,
- Zespół Szkół, Przedszkole – jednostki samorządowe,
- GOSPROL – spółka o profilu produkcji roślinnej i zwierzęcej,
- Urząd Gminy,
- Zakład Robót Melioracyjnych i Drogowych,
- Stolarstwo Meblowe „ROJA” w Złotowie,
- Centralny Wodociąg Żuławski Sp. z o. o. w Nowym Dworze Gdańskim - Zakład Produkcji Wody w Ząbrowie.

Firmy usługowe produkujące dla krajów UE mają szansę się rozwijać i zwiększać zatrudnienie. Na terenie Gminy Stare Pole firmą produkującą na rynki UE jest firma DAM-ROB. Działające

³ Fot. Gmina Stare Pole, Pomnik krowy rekordzistki przy Pomorskim PODR Stare Pole

w sektorze rolnictwa Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego będzie intensywnie wykorzystywane do szkoleń i pomocy w przygotowaniu rolników do poruszania się w przepisach europejskich. Zakłada się, iż poziom zatrudnienia nie ulegnie zmianie, jednak działalność PODR przyczynia się do wzrostu zatrudnienia w sektorze usług okołorolniczych. Nie przewiduje się znaczącego i szybkiego obniżenia zatrudnienia w rolnictwie indywidualnym. Jednakże planowane działania mające na celu konsolidację małych gospodarstw rolnych z czasem przyczynią się do zmniejszenia liczby indywidualnych rolników. Znaczący wzrost zatrudnienia oczekiwany jest natomiast w szeroko rozumianym sektorze usług okołorolniczych, jednakże jest to proces długotrwały. W szczególności nadzieje budzi rozwój sektora małych firm rodzinnych, nastawionych na lokalny rynek usług.

Struktura podstawowych branż na terenie Gminy

Na terenie Gminy zróżnicowanie działalności gospodarczej jest niewielkie i koncentruje się głównie wokół rolnictwa. Do podstawowych branż należą właśnie rolnictwo oraz handel i dystrybucja realizowana poprzez działalność gospodarczą prowadzoną przez osoby fizyczne. Na terenie Gminy (poza firmą BAUER) brak jest typowych silnych podmiotów gospodarczych działających w branży okołorolniczej. Nie ma rozwiniętego przetwórstwa spożywczego, brak jest związków producenckich. Przewiduje się, iż ten sektor usług będzie najdynamiczniej rozwijającą się branżą na terenie Gminy.

Tabela 5: Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze regon wg sektorów własnościowych

I	Sektor publiczny	Ilość jednostek
1	podmioty gospodarki narodowej ogółem	11
2	państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	9
3	państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa pomocnicze	1
II	Sektor prywatny	
1	podmioty gospodarki narodowej ogółem	240
2	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	187
3	Spółki handlowe	10
4	Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	2
5	Spółdzielnie	4
6	stowarzyszenia i organizacje społeczne	6
III	Ogółem	251

Rynek pracy

Rynek pracy dla mieszkańców z terenu Gminy stanowią:

- indywidualne gospodarstwa rolne,
- jednoosobowe podmioty gospodarcze,
- instytucje państwowe i samorządowe,
- handel i gastronomia,

- zakłady pracy w ościennych miastach, a także w Trójmieście.

Sfera społeczna

Sytuacja demograficzna i społeczna

Ogółem ludność Gminy wynosi 4 641 mieszkańców, z tego w wieku produkcyjnym jest 2 860 osób.

Strukturę wiekową bezrobotnych z terenu Gminy przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 6: Struktura osób bezrobotnych z terenu Gminy Stare Pole w latach 2002-2008

Wyszczególnienie		31.12.2002		31.12.2003		31.12.2004		31.12.2005		31.12.2006		31.12.2007		31.10.2008	
		o	k	o	k	O	k	o	k	o	k	o	k	o	k
Wiek	15-17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	18-24	182	85	180	85	150	69	136	78	109	71	88	56	43	28
	25-34	179	112	178	115	168	114	153	99	119	98	95	67	71	55
	35-44	191	113	179	95	155	89	145	98	118	79	87	64	63	50
	45-54	108	52	131	70	153	80	154	92	148	90	125	88	76	55
	55-59	9	2	8	1	9	2	13	4	22	12	23	11	21	11
	60-64 lata	0	0	0	0	1	0	1	0	5	0	3	0	1	0
Wykształcenie	wyższe	6	4	12	10	10	9	7	4	15	12	6	4	4	4
	policealne średnie zawodowe	104	73	117	75	93	63	112	81	91	75	78	63	39	29
	średnie ogólnokształcące	19	11	14	11	21	17	20	14	14	12	17	14	17	13
	zasadnicze zawodowe	283	144	271	133	254	128	224	136	188	118	140	90	89	68
	Gimnazjalne i poniżej	257	132	262	137	258	137	239	136	213	133	180	115	126	85
Staż pracy ogółem	od 1 roku	142	89	131	84	125	82	110	79	109	82	99	72	79	62
	od 1 do 5	135	83	133	76	136	76	114	74	97	69	83	55	57	39
	od 5 do 10	77	39	79	41	78	40	80	46	65	42	43	26	36	28
	od 10 do 20	114	53	113	55	108	55	109	63	93	55	71	47	37	25
	od 20 do 30	55	13	63	13	54	12	49	14	38	13	31	11	18	7
	30 lat i więcej	4	1	7	2	8	2	6	1	7	0	4	1	5	1
	bez stażu	142	86	150	95	127	87	134	94	112	89	90	74	43	37
Czas pozostawania bez pracy w miesiącach	od 1	45	12	38	6	43	10	44	11	47	16	64	33	16	8
	1-3	73	29	70	25	52	17	72	40	97	57	62	37	37	19
	3-6	90	37	72	32	67	33	78	41	95	69	60	26	73	49
	6-12	98	45	106	48	108	47	88	50	82	53	48	32	43	28
	12-24	134	68	126	67	103	53	100	57	65	44	78	64	35	29
	pow. 24	229	173	264	188	264	194	220	172	135	111	109	94	71	66
Razem liczba zarejestrowanych		669	364	676	366	636	354	602	371	521	350	421	286	275	199

Na terenie Gminy liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosi 284 osób, w tym 204 kobiet .

Do zasiłku dla bezrobotnych posiada prawo 40 osób - dane miesięczne dla roku 2008 przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 7: Informacja na temat osób bezrobotnych z terenu Gminy Stare Pole w 2008 roku

Stan na	ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI															
	ogółem	w tym kobiety	posiadający prawo do zasiłku	nie posiadający prawa do zasiłku	zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	OSOBY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY										
						do 25 roku życia	które ukończyły szkołę wyższą do 27 roku życia	długotrwale bezrobotne	kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	powyżej 50 roku życia	bez kwalifikacji zawodowych	bez doświadczenia zawodowego	bez wykształcenia średniego	samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	niepełnosprawni
31 stycznia	427	291	48	379	11	93	0	304	96	88	187	158	315	37	3	14
29 lutego	421	288	50	371	11	88	0	294	95	85	187	157	312	41	3	14
31 marca	403	278	49	354	10	90	1	271	81	82	181	135	297	38	3	13
30 kwietnia	386	268	47	339	10	75	2	250	77	80	173	128	285	37	6	15
31 maja	381	274	42	339	10	75	1	247	79	77	173	128	281	37	5	16
30 czerwca	336	246	34	302	11	61	0	223	65	74	153	112	246	30	4	18
31 lipca	318	243	39	279	16	52	2	203	66	73	145	97	234	32	2	14
31 sierpnia	310	236	38	272	15	45	2	203	62	69	141	91	228	31	3	14
30 września	304	229	38	266	10	49	1	199	59	76	145	95	223	28	3	14
31 października	284	204	40	244	10	47	1	184	52	70	136	93	216	23	3	13

Stopa bezrobocia na koniec miesiąca września 2008 r. w Powiecie Malborskim i wynosiła **17,4%** - jest ponad dwa razy większa niż w całym województwie Pomorskim **8,0%**.

Warunki i jakość życia mieszkańców

Znaczna liczba mieszkańców Gminy nie osiąga wystarczających dochodów dla zapewnienia właściwego poziomu życia. Wysoka, znacznie przewyższająca średnią wojewódzką oraz krajową, średnia bezrobocia sprawia, iż dochody nie pozwalają na samodzielną egzystencję wielu rodzin.

Tabela 8: Korzystający z pomocy społecznej

		2007	2008	2009
1.	Rodziny korzystające z pomocy społecznej	239	279	266
2.	Ilość osób korzystających z pomocy społecznej	462	529	556
3.	Ilość osób korzystających z zasiłków stałych	35	28	30
4.	Ilość dzieci korzystających z zakupionych obiadów	218	241	220
5.	Liczba rodzin patologicznych			
6.	Bezradność	16	14	17
7.	Alkoholizm	17	15	18
8.	Narkomania	1	1	1
9.	po opuszczeniu zakładu karnego	6	5	6

Na terenie Gminy znajduje się 1312 mieszkań. Przeciętna powierzchnia użytkowa wynosi 70,9 m², z czego na jedną osobę przypada 20,2 m². Mimo dużego zasobu mieszkaniowego nie wszystkie rodziny mają dobre warunki zamieszkania. Budynki i mieszkania stanowią własność prywatną często zrzeszoną we wspólnotach mieszkaniowych. Infrastruktura społeczna Gminy składa się z ośrodków oświatowych oraz ośrodka zdrowia. Na terenie Gminy, w Starym Polu zlokalizowany jest Zespół Szkół (szkoła podstawowa oraz gimnazjum) i przedszkole.

Tabela nr 9: Korzystający z placówek oświaty prowadzonych przez gminę

		2005	2006	2007
1.	Uczniowie szkoły podstawowej	380	377	387
2.	Uczniowie gimnazjum	202	207	193
3.	Dzieci przedszkolne	117	128	122

Młodzież z terenu Gminy uczęszcza do szkół średnich w Malborku oraz w Elblągu, w tym przede wszystkim do Liceum Ogólnokształcącego w Malborku i Elblągu, Zespołu Szkół Zawodowych oraz Zespołu Szkół Technicznych i Zespołu Szkół nr 2 w Malborku.

Z Ośrodka Zdrowia w Starym Polu korzystają mieszkańcy całej Gminy.

Zadania z zakresu kultury i sportu realizuje Gminny Ośrodek Kultury i Sportu mający swą siedzibę w Starym Polu. W Ośrodku działają sekcje:

- teatralna,
- plastyczna,
- muzyczna i gry na instrumentach,
- fotograficzna,
- kawiarenka multimedialna,
- biblioteka.

Ponadto na terenie Gminy działają świetlice wiejskie w miejscowościach:

- Janówka,
- Królewo,
- Klecie,
- Złotowo,
- Kaczynos,
- Ząbrowo,
- Szlagnowo.

Na terenie Gminy działa również Gminna Biblioteka Publiczna w Starym Polu. Instytucje funkcjonujące na terenie Starego Pola zapewniają dobry dostęp do edukacji, kultury, opieki zdrowotnej i obiektów sakralnych mieszkańcom. Pozostałe wsie sołeckie mają słaby dostęp do wymienionych instytucji, co wynika ze wspomnianych problemów komunikacyjnych i finansowych okolicznych mieszkańców. Mieszkańcy Gminy sporadycznie korzystają z ośrodków kulturalno-rozrywkowych Malborka i Elbląga. W chwili obecnej środowisko lokalne, zwłaszcza z terenów okolicznych wiosek, przeżywa fazę kryzysu aktywności kulturalnej i sportowej.

Bezpieczeństwo mieszkańcom zapewnia Posterunek Dzielnicowych z siedzibą w Starym Polu. Poziom bezpieczeństwa na terenie Gminy nie odbiega od średniej dla gmin o podobnym charakterze. Na terenie Gminy dochodzi zazwyczaj do pospolitych przestępstw i wykroczeń, takich jak kradzieże, kradzieże z włamaniem, prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu. W roku 2007 zarejestrowano na terenie Gminy 514 przestępstwa oraz 160 wykroczeń.

Na terenie Gminy funkcjonują 2 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, tj. Ochotnicza Straż Pożarna w Ząbrowie oraz w Starym Polu. Ochotnicza Straż Pożarna w Ząbrowie od 1997 roku włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, jest również włączona do selektywnego systemu alarmowania zlokalizowanego w Państwowej Straży Pożarnej w Malborku. OSP w Ząbrowie dysponuje dwoma samochodami bojowymi: STAR 244 z 1981 r. oraz lekki samochód ratownictwa drogowego Ford zakupiony w 2007 r.

Na wyposażeniu OSP Stare Pole znajduje się lekki samochód do ratownictwa drogowego LUBLIN III z 2001 r. wyposażony w zestaw ratownictwa przedmedycznego oraz zakupiony w 2008 roku zestaw HOLMATRO do usuwania kolizji drogowych.

Obie jednostki OSP działają przy współudziale Państwowej Straży Pożarnej w Malborku.

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (z ang. *Strengths and Weaknesses, Opportunities and Threats*) powstała na podstawie wyników ankiet i konsultacji społecznych. W ankietach uczestnicy przedstawili szanse i zagrożenia oraz mocne i słabe strony.

Silne strony stanowią wewnętrzny potencjał dla rozwoju, natomiast słabe to bariery i ograniczenia rozwoju. Silne i słabe strony stanowią cechy stanu obecnego.

W celu wytyczenia silnych stron, czyli atutów Gminy oraz słabych stron, czyli ograniczeń dokonano analizy biorąc pod uwagę następujące zagadnienia: położenie geograficzne, tereny inwestycyjne, zagospodarowanie przestrzenne, komunikacja, infrastruktura techniczna, mieszkańcy Gminy, infrastruktura społeczna poziom przedsiębiorczości, bezpieczeństwo i samorząd terytorialny.

W efekcie analizy określono silne strony Gminy, z których najważniejsze to potencjał rolniczy - wysoka wartość rolniczej przestrzeni produkcyjnej i silny ośrodek koncentracji i rozwoju gospodarczego i społecznego, wyposażony w niezbędną infrastrukturę, jakim jest Stare Pole. Następnie do atutów należy zaliczyć bazę dydaktyczno szkoleniową Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego Oddział w Starym Polu, która służy aktywizacji życia gospodarczego.

Silne strony rozwoju Gminy Stare Pole postrzegane wśród wewnętrznych uwarunkowań jego rozwoju zostały sklasyfikowane według ważności (od najważniejszej do najmniej ważnej);

Silne strony, atuty rozwoju Gminy

- potencjał rolniczy i wysoka wartość rolniczej przestrzeni produkcyjnej – wysoka jakość gleb,
- istnienie silnego ośrodka koncentracji, rozwoju gospodarczego i społecznego, dobrze wyposażonego w niezbędną infrastrukturę, jakim jest Stare Pole,
- silna baza dydaktyczno szkoleniowa Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego Oddział w Starym Polu (potencjał intelektualny) służąca aktywizacji życia gospodarczego; baza hotelowa, duże doświadczenie w działalności promocyjnej,
- aktywność władz Gminy i liderów gospodarczych,
- wysoki potencjał intelektualny mieszkańców,
- potencjał przyrodniczy, wysokie walory obszaru wynikające z położenia geograficznego przy Nogacie,
- położenie w sąsiedztwie aglomeracji Gdańska (Trójmiejskiej) – ośrodka koncentracji gospodarczej dużego rynku na towary i usługi, a także ośrodków Malborka – turystyka europejska i światowa, oraz Elbląga - silny ośrodek miejski,
- położenie Gminy w ciągu układu komunikacyjnego o znaczeniu krajowym i międzynarodowym,
- aktywność gospodarcza ludności,
- ogólnie korzystny stan zagospodarowania wsi i dobry estetyczny wygląd wielu gospodarstw rolnych,
- rozwinięta infrastruktura techniczna tj. woda, gaz oraz telefonizacja.

Słabe strony, problemy rozwoju Gminy

- niezakończone procesy restrukturyzacji gospodarstw rolnych,
- bezrobocie na terenach wiejskich,
- brak alternatywnych miejsc pracy poza rolnictwem na terenach wiejskich,
- niezakończone przedsięwzięcia inwestycyjne w zakresie infrastruktury technicznej niezbędnej dla funkcjonowania gospodarstw w wielu wsiach oraz potrzeba modernizacji sieci wodociągowej (sieć azbestowa) Centralny Wodociąg Żuławski,
- wysokie potrzeby w zakresie melioracji i kompleksowego uporządkowania systemów przeciwpowodziowych,
- słabo rozwinięta sieć placówek handlowych poza centrum Gminy,
- brak kapitału służącego rozwojowi turystyki i agroturystyki,
- słabość oferty rekreacyjno-sportowej dla mieszkańców,
- hałas, codzienna uciążliwość dla ludności w związku z funkcjonowaniem lotniska w Krasnołęce oraz położeniem Gminy wzdłuż drogi krajowej 22,
- niewystarczająca baza szkolnictwa oraz leczenia otwartego na wsi,
- niewystarczająca profilaktyka zdrowotna, niedostateczna oferta leczenia,
- duże rozproszenie osadnictwa na terenach wiejskich i wynikające stąd wysokie koszty inwestycji infrastrukturalnych,
- brak kontaktów międzynarodowych instytucji gminnych
- mała aktywność większości mieszkańców.

Szanse, możliwości rozwoju Gminy wynikające z otoczenia

Analizy określiły także szanse i możliwości rozwoju Gminy z których za najważniejsze uznano:

- sprzyjająca polityka regionalna w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich, ze strony Rządu i władz wojewódzkich,
- istnienie systemu instrumentów wspierających procesy aktywizacji gospodarczej, tworzenia-działalności pozarolniczej na terenach wiejskich,
- bliskie sąsiedztwo dobrze zorganizowanego rynku hurtowego płodów rolnych: Gięda Rynek Hurtowy w Elblągu i Gdańsku, możliwości współpracy i kooperacji w tym zakresie,
- zwiększenie się dostępności do kapitałów i środków pomocowych w tym pochodzących z Unii Europejskiej,
- atrakcyjne sąsiedztwo dobrze skomunikowanego, prężnego ośrodka miejskiego - Malborka

Zagrożenia; czynniki niesprzyjające wynikające z otoczenia

Spółeczność Gminy określiła także potencjalne zagrożenia, szczególnie:

- brak stabilności w polityce wspierania rozwoju obszarów wiejskich gospodarki rolnej,
- sprzyjającej polityki rozwoju rolnictwa m.in., poziom cen na artykuły rolne, możliwości bezpośredniego zbytu produkcji rolnej,
- wysokie koszty, w sektorach produkujących na rzecz rolnictwa,

- wejście do Wspólnego Rynku Europejskiego prowadzi do zwiększonej konkurencyjności części produkcji rolnej,
- procesy globalizacji gospodarki, niekorzystny wpływ na rozwój wiejskiej przedsiębiorczości lokalnej.

Identyfikacja problemów

Sfera gospodarcza

Na podstawie analizy sytuacji gospodarczej w gminie stwierdzono szereg problemów wynikających zarówno z uwarunkowań makroekonomicznych i regulowań prawnych jak również ze specyficznych uwarunkowań lokalnych. Do najważniejszych zaliczają się:

- rozdrobnione gospodarstwa rolne,
- brak przetwórstwa rolno – spożywczego,
- brak zróżnicowania w zakresie usług i przemysłu,
- wysokie koszty zatrudnienia,
- zły stan sieci wodociągowej - wodociąg w przeważającej części wybudowany jest z azbestu i cementu,
- brak obwodnicy Starego Pola,
- brak kanalizacji we wsiach Ząbrowo, Królewo, Janówka, Szlagnowo, Kikojty, Kławki, Szaleniec, Klecie, Złotowo, Parwark, Kraszewo
- brak sieci gazowej w miejscowościach: Kaczynos, Ząbrowo, Szlagnowo, Kikojty, Kławki, Złotowo, Klecie, Parwark, Kraszewo, Szaleniec, Kaczynos Kolonia,
- wymagające remontów zabytkowe domy podcieniowe,
- brak dostępu do koryta rzeki Nogat brzegi zarośnięte chwastami i samosiejkami,
- zły stan nawierzchni dróg krajowych, powiatowych oraz gminnych,
- brak ścieżek rowerowych,
- niewykorzystanie sprzyjających warunków do budowy elektrowni wiatrowych w Kaczynosie – Ząbrowie.

Sfera społeczna

Analizując stan aktualny sfery społecznej a terenie Gminy zidentyfikowano szereg obszarów problemowych. Do najbardziej palących i niezbędnych do rozwiązania zaliczono następujące problemy:

- wysokie bezrobocie,
- brak wykształcenia zawodowego (kierunkowego) mieszkańców,
- mała liczba badań profilaktycznych i rehabilitacji,
- słabe połączenia realizowane przez komunikację publiczną,
- brak mieszkań socjalnych,
- zbyt kosztowna informatyzacja i dostęp do Internetu,
- brak wystarczającej edukacji kulturalnej i działań sportowych,
- niski poziom integracji społecznej i rodzinnej,
- zbyt ubogo wyposażone służby ratowniczo-porządkowe.

Określenie grup społecznych wymagających wsparcia

Szeroko rozumianego wsparcia, zapewniającego byt na minimalnym poziomie, wymaga ok. 10% ludności Gminy. Są to przede wszystkim mieszkańcy wsi popegerowskich. Spowodowane jest to przede wszystkim przez brak rynku pracy dla ludności o niskim poziomie wykształcenia i bez konkretnego zawodu. Wsparcia oczekują przede wszystkim rodziny niezaradne życiowo o niskim wykształceniu,

- pracownicy byłych PGR,
- rodziny rolników,
- kobiety ze średnim i podstawowym wykształceniem.

ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI

Lista zadań

Zmiany w strukturze gospodarczej obszaru, w tym zasady kształtowania rolnej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

- zwiększenie obszarów indywidualnych gospodarstw rolnych,
- zalesienie gruntów V i VI klasy.

Zmiany w sposobie użytkowania terenu

- przygotowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe i usługowe,
- zagospodarowanie (również turystyczne) międzywala rzeki Nogat.

Rozwój systemu komunikacji i infrastruktury

- modernizacja dróg,
- budowa sieci kanalizacyjnej,
- wymiana sieci wodociągowej azbestowo – cementowej,
- uruchomienie osobowego transportu publicznego (bez określania własności a tylko dostępności),
- rozbudowa gazociągu,
- informatyzacja instytucji publicznych,
- budowa i rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu,
- modernizacja systemu gospodarki odpadami, w tym rozwój systemu segregacji odpadów.

Poprawa stanu środowiska naturalnego

- propagowanie i wspieranie stosowania alternatywnych systemów grzewczych,
- wymiana eternitowych pokryć dachowych,
- budowa kanalizacji sanitarnej,
- rozwój systemów selektywnej zbiórki odpadów
- wspieranie budowy zakładu utylizacji odpadów

Poprawa stanu środowiska kulturowego

- budowa i modernizacja placówek kulturalno-oświatowych, w tym świetlic wiejskich i szkolnej,
- remont i bieżące utrzymanie zabytków kultury materialnej.

Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców

- Budowa boisk sportowych,

- budowa mieszkań socjalnych,
- dostosowanie funkcjonowania Ośrodka Zdrowia do aktualnych standardów,
- zorganizowanie skwerków, parków i ostoj przyrodniczej do wykorzystania w działaniach plenerowych,

Główne propozycje składające się na wizję Gminy:

Baza dydaktyczno-szkoleniowa Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego Oddział w Starym Polu aktywizacja życia gospodarczego

Gmina dbająca o wzrost i rozwój lokalnej gospodarki oraz podwyższenie standardu życia mieszkańców

Rozwój bazy rekreacyjno-wypoczynkowej - gospodarstwa agroturystyczne

Inwestycje w infrastrukturę techniczną z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju ekologicznego Gminy

MISJA GMINY STARE POLE

Gmina Stare Pole to jednostka terytorialna atrakcyjna rolniczo i silna gospodarczo, o dużych walorach przyrodniczych, rekreacyjnych, stwarzająca przyjazne warunki do inwestowania, dbająca o rozwój infrastruktury technicznej.

Gmina Stare Pole to obszar o stale rozwijającej się infrastrukturze technicznej, rozbudowującej się bazie turystyczno – rekreacyjnej z czystym środowiskiem naturalnym stwarzająca przyjazne warunki do inwestowania i rozwijania działalności gospodarczej

Misja, to przyjęte przez gminę zobowiązania, które dotyczą urzeczywistnienia jej specjalnej roli:

- poszerzać i uzbrajać tereny inwestycyjne,
- stworzyć przyjazne warunki do inwestowania na terenie Gminy,
- korzystać z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej,

- z sukcesem promować gminę, także w kontaktach międzynarodowych
- tworzyć szlaki turystyczne, miejsca rekreacji, ciągi spacerowe, ścieżki edukacyjne,
- dbać o środowisko naturalne,
- dbać o bezpieczeństwo mieszkańców i turystów,
- doskonalić strukturę organizacyjną,
- integrować społeczeństwo,
- rozwijać infrastrukturę społeczną (szkolnictwo, kultura, pomoc społeczna, służba zdrowia),
- rozwijać infrastrukturę techniczną,
- rozwijać infrastrukturę turystyczną, w tym w zakresie turystyki wodnej.

Priorytety, cele i zadania Strategii

Zadania inwestycyjne, które składają się na cele strategiczne rozwoju Gminy Stare Pole przyczynią się do realizacji wizji i spełnienia misji.

Wnioski wynikające z analiz pod kątem obszarów i uwarunkowań rozwojowych pozwalają na stwierdzenie, iż zrealizowanie poniższych celów strategicznych pozwoli na urzeczywistnienie wizji i misji Gminy Stare Pole.

Priorytety rozwoju

Priorytet I Rozwój lokalnej gospodarki

Priorytet II Restrukturyzacja i unowocześnienie struktury funkcjonalno-przestrzennej

Priorytet III Unowocześnienie infrastruktury społecznej

Cele oraz zadania strategiczne

Priorytet I. Rozwój lokalnej gospodarki

Cel 1 Tworzenie mechanizmów wsparcia dla lokalnej gospodarki

1. wprowadzenie systemu ulg podatkowych,
2. ułatwienia w rejestracji dla podmiotów gospodarczych,
3. uruchomienie instytucji kredytowo- pożyczkowych szczególnie dla działalności rolniczej i okołorolniczej,
4. udostępnianie terenów inwestycyjnych,
5. powoływanie instytucji zrzeszających przedsiębiorców.

Cel 2 Rozwój gospodarki rolnej

1. wspieranie przedsięwzięć w zakresie dostosowywania gospodarstw do wymogów Unii Europejskiej oraz warunków stawianych przez rynek,
2. wspieranie inwestycji w zakresie przetwórstwa rolno - spożywczego,
3. wspieranie przekształceń gospodarstw rolnych w gospodarstwa o funkcji agroturystycznej.

Cel 3 Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości

1. rozwój usług rozrywkowo- rekreacyjnych,
2. rozwój usług gastronomicznych,

3. wspieranie działań dostosowawczych do standardów Unii Europejskiej.

Cel 4 Rozbudowa zaplecza turystycznego

1. wyznaczenie nowych szlaków turystycznych, tras rowerowych,
2. budowa ciągów spacerowych i ścieżek rowerowych,
3. dostęp do turystyki wodnej,
4. wspieranie przedsięwzięć turystycznych dla gości i rekreacyjnych dla mieszkańców,
5. rozbudowa oferty kulturalnej,
6. stworzenie Miasteczka Ruchu Drogowego,
7. rozwój infrastruktury turystycznej,
8. urządzenie, porządkowanie terenów zielonych - parków i innych miejsc wypoczynku

Cel 5 Promocja

1. promocja produktów turystycznych regionu,
2. uczestnictwo w imprezach promocyjno - handlowych,
3. oferta turystyczna w Internecie,
4. rozwój kontaktów międzynarodowych instytucji gminnych

Cel 6 Rozwój sieci osadniczej oraz wspieranie działań w zakresie bezpiecznych warunków życia

1. poprawa estetyki obiektów,
2. budowa, przebudowa, remont, wyposażenie obiektów małej architektury,
3. poprawa warunków życia i pracy,
4. rozwój budownictwa mieszkaniowego,
5. poprawa bezpieczeństwa (monitoring, patrole policji).

Priorytet II. Restrukturyzacja i unowocześnienie struktury funkcjonalno-przestrzennej

Cel 1 Rozwój infrastruktury drogowej

1. budowa połączeń- tras dojazdowych do drogi krajowej 22
2. modernizacja dróg przebiegających przez gminę (powiatowe, gminne),
3. rozbudowa połączeń drogowych,
4. rozwój układu ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą

Cel 2 Rozwój pozostałej infrastruktury technicznej

1. budowa, rozbudowę i modernizację systemów i urządzeń odprowadzania i oczyszczania ścieków,
2. doskonalenie systemu gospodarowania odpadami stałymi,
3. wprowadzanie nowych technologii w zakresie źródeł energii.

Cel 3 Rozwój infrastruktury informatycznej

1. budowa, rozbudowa sieci systemu teleinformatycznego,
2. informatyzacja usług publicznych,
3. rozpowszechnianie dostępu do Internetu.

Priorytet III. Rozwój struktury społecznej

Cel 1 Rozwój systemu edukacji

1. wspieranie różnorodnych form kształcenia,

2. wzbogacanie oferty szkoleniowej,
3. rozwijanie różnorodnych form kształcenia dorosłych,
4. utworzenie systemu finansowego wsparcia najuboższych,

Cel 2 Unowocześnianie infrastruktury usług społecznych

1. rozbudowa i modernizacja obiektów sportowych i kulturalnych,
2. wyposażenie placówek oświatowych w pracownie tematyczne,
3. pomoc placówkom pomocy społecznej,
4. pomoc placówkom kultury.

Cel 3 Promowanie postaw obywatelskich i udziału sektora pozarządowego w rozwoju Gminy

1. wspieranie rozwoju sektora organizacji pozarządowych;
2. wsparcie dla działań i uczestnictwa Gminy oraz organizacji pozarządowych w lokalnych i regionalnych organizacjach w szczególności wsparcie udziału Gminy Stare Pole w procesach rozwoju obszarów wiejskich,
3. wsparcie aktywności społecznej mieszkańców poprzez udział Gminy w Lokalnej Grupie Działania w zakresie wspomagania wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich,
4. współpraca z organizacjami pozarządowymi samorządu Gminy Stare Pole
5. instytucjonalna współpraca międzynarodowa
6. wspieranie aktywności społecznej mieszkańców.

ZASADY WDRAŻANIA I MONITOROWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY STARE POLE NA LATA 2008-2020

Podstawowe zasady wdrażania Strategii odpowiadają wytycznym polityki strukturalnej i rozporządzeniom WE oraz zasadom zawartych w Narodowym Planie Rozwoju 2007-2013 i Programach Operacyjnych. Szczególnie istotne dla procesu wdrażania Strategii w okresie 2007-2020 w tym projektów strategicznych są następujące zasady:

- Zasada partnerstwa,
- Zasada koncentracji,
- Zasada „zanieczyszczający płaci”.

Partnerstwo

Partnerstwo znajduje swój wyraz w wielu płaszczyznach wdrażania strategii i ma ono charakter:

- organizacyjny,
- instytucjonalny,
- finansowy,
- publiczny.

Szczególnym wyrazem partnerstwa jest system PPP, czyli partnerstwa publiczno-prywatnego stosowanego w polityce strukturalnej w dużych projektach infrastrukturalnych. Rozwiązania zawarte w rozporządzeniach WE wskazują, że obecne wyzwania i możliwości, dotyczące inwestowania, zatrudnienia, integracji społecznej i kształcenia oraz innowacyjności rozwiązań w sferze społeczno-gospodarczej są zbyt skomplikowane i zbyt powiązane, aby poszczególne instytucje w pojedynkę mogły się właściwie do nich odnieść. Dlatego pojawiła się potrzeba przyjęcia wielopoziomowego i zintegrowanego podejścia do wdrażania Strategii i projektów strategicznych, które stało się podstawą polityki europejskiej. Tworzenie różnego rodzaju partnerstwa organizacyjnego, finansowego, instytucjonalnego, które łączą różne usługi i struktury wsparcia, może pomóc w zdynamizowaniu procesu wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Stare Pole 2008-2020.

Koncentracja

Jest to podstawowa zasada zawarta w krajowych dokumentach programowanych na lata 2007-2013. Podstawowymi wymiarami stosowania tej zasady jest koncentracja środków oraz koncentracja przestrzenna rozwoju danego obszaru. Istotnym elementem zasady koncentracji jest również zapewnienie właściwej koordynacji polityk publicznych szczebla regionalnego i lokalnego, a także zapewnienie zgodności strategii lokalnej z regionalną, co zostało określone w ramach Strategii Rozwoju Gminy Stare Pole 2008-2020. Kolejnym aspektem koncentracji jest powiązanie procesu wdrażania Strategii z procesem planowania zagospodarowania przestrzennego obszaru. Zasada koncentracji w polityce spójności 2007 – 2013 r. oznacza również, zgodnie z polityką Ministerstwa Rozwoju Regionalnego koncentrację na

priorytetowych problemach rozwoju lokalnego, czego wyrazem jest zawarte w zaktualizowanej strategii zestawienie głównych projektów strategicznych Gminy Stare Pole, które zostały przyporządkowane konkretnym osiom priorytetowym rozwoju regionalnego Województwa Pomorskiego, które zostały zawarte w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013.

Zasada „zanieczyszczający płaci”

Zasada mówiąca, iż „zanieczyszczający płaci” jest jedną z głównych zasad wspólnotowej polityki w zakresie planowania rozwoju przedsięwzięć i polityki w obszarze środowiska naturalnego i ma zastosowanie na całym terytorium Wspólnoty. Istnieją również szczegółowe przepisy wspólnotowe. Zasada ta znaleźć powinna swoje odzwierciedlenie w programowaniu przedsięwzięć z zakresu środowiskowego zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci” koszty unieszkodliwiania odpadów ponosi posiadacz, który przekazał odpady punktowi zbierania odpadów lub przedsiębiorstwu, i/lub poprzedni posiadacze lub wytwórca produktu, z którego pochodzą odpady.

Systemy opłat czy modele finansowania przedsięwzięć środowiskowych, gdzie koszty zanieczyszczenia środowiska uwzględniać powinny, zatem by koszty były ponoszone przez tego, kto spowodował zanieczyszczenie. Systemy te powinny być proporcjonalne do marginalnych kosztów społecznych w tym kosztów związanych ze środowiskiem naturalnym. Na przykład w odniesieniu do infrastruktury transportowej, opłata powinna pokrywać nie tylko koszt samej infrastruktury, lecz również koszty zewnętrzne, tj. koszty związane z wypadkami, zanieczyszczeniem powietrza, hałasem.

Powyższa konstrukcja tej zasady stanowi o jej istotnym znaczeniu w wielu projektowanych przedsięwzięciach o charakterze rozwojowym na obszarze Gminy Stare Pole powinna być uwzględniona w systemie wdrażania samej Strategii, jak i realizacji pojedynczych projektów strategicznych.

Zestawienie głównych obszarów wdrożenia Strategii Rozwoju Gminy Stare Pole na lata 2008-2020

Poniżej zilustrowano główne obszary wsparcia w schemacie finansowania, odzwierciedlając zakładane w ramach polityki regionalnej źródła dotacyjne. Polityka rozwoju lokalnego uwzględnia podstawowe elementy: infrastruktura techniczna, infrastruktura ochrony środowiska, infrastruktura społeczna (ochrona zdrowia) i edukacyjna oraz innowacyjność gospodarki.

Tabela 10: Główne obszary rozwojowe i schemat finansowania dla Strategii Rozwoju Gminy Stare Pole 2008-2020

Schemat finansowania Obszar wdrażania Infrastruktura społeczna i edukacyjna	Dotacja strukturalne UE Turystyka Modernizacja bazy edukacyjnej Ochrona zdrowia	Infrastruktura techniczna i komunalna	Energia Telekomunikacja /ICT Uzbrojenie terenów Inwestycje mieszkalnictwa Budowa i modernizacja dróg
Infrastruktura ochrony środowiska		Odpady stałe Systemy kanalizacji i oczyszczalnie ścieków Wodociągi i uzdatnianie wody Inwestycje przeciwpowodziowe	
Transport publiczny	Drogi krajowe i powiatowe Drogi gminne		Drogi lokalne
Innowacja i B+R Wsparcie przedsiębiorczości	Badania, innowacje i transfer technologii Uzbrojenie terenów inwestycyjnych Bezpośrednie inwestycje w technologie firm		

Zestawienie wskaźników realizacji Strategii Rozwoju Gminy Stare Pole 2008-2020

Ujęte w dokumencie cele i przedsięwzięcia rozwojowe Gminy Stare Pole, określone zostały wskaźnikowo w wyniku procesu planowania Strategii. W oparciu o zaproponowane wskaźniki dokonać można oceny procesu oraz dynamiki zmian strategicznych w ramach dokumentu programowego i zadań w nim ujętych. Pozwoli to na przedstawienie procesu zmian w odniesieniu do podstawowych obszarów funkcjonowania i realizacji polityki rozwoju.

Poniżej zaprezentowano zestawienie orientacyjnych wskaźników, które stanowić mogą środek pomocniczy w ocenie postępu wdrażania Strategii.

Tabela 11: Przykładowe wskaźniki wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Stare Pole 2008-2020

Obszar oddziaływania Strategii Rozwoju Gminy Stare Pole 2008-2020 – Cele Strategii	Przykładowy wskaźnik
Rozwój gospodarczy i inwestycyjny Gminy	Liczba podmiotów gospodarczych
Rozbudowa usług oraz zaplecza turystycznego	Liczba akcji i imprez o charakterze kulturalnym Nowe elementy infrastruktury turystycznej Nowe produkty turystyczne
Wspieranie rozwoju sieci osadniczej oraz bezpiecznych warunków życia i wzrostu gospodarczego Gminy	Powierzchnia nowych terenów pod inwestycje i budownictwo Powierzchnia obszarów zagospodarowanych
Unowocześnienie infrastruktury transportowej i komunikacyjnej	Długość dróg wyremontowanych i budowanych Długość ścieżek rowerowych Modernizacja infrastruktury kolejowej
Rozwój i unowocześnienie infrastruktury technicznej w tym infrastruktury technicznej ochrony środowiska	Długość nowej i modernizowanej sieci i urządzeń dla zaopatrzenia mieszkańców w wodę, Długość nowych i zmodernizowanych systemów i urządzeń odprowadzania i oczyszczania ścieków Ilość miejsc dostępowych do internetu
Rozwój systemu edukacji	Nowe formy kształcenia i edukacji Sprawny system finansowego wsparcia edukacji dla najuboższych
Spółeczeństwo obywatelskie	Liczba aktywnych organizacji pozarządowych Nowe przedsięwzięcia w ramach partnerstwa
Stworzenie mechanizmów wsparcia rozwoju lokalnej gospodarki	Stworzenie stref inwestycji na terenie Gminy Sprawny system ułatwień podatkowych i dostępu do kapitału (fundusze pożyczkowe) Nowe instytucje otoczenia biznesu
Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości	Nowe podmioty gospodarcze Nowe usługi na terenie gmin Wzrost nakładów inwestycyjnych podmiotów gospodarczych

Monitoring i wdrażanie Strategii Rozwoju Gminy Stare Pole 2008-2020

Sprawny i efektywny monitoring Strategii musi być stałym i ciągłym procesem obserwacji ilościowych i jakościowych zmian wybranych mierników, mającym na celu zapewnienie

informacji na temat słuszności i skuteczności podejmowanych działań oraz ich zmianę w przypadku rozbieżności pomiędzy założeniami a rezultatami.

Monitoringiem wdrażania Strategii objęte zostaną podstawowe obszary życia społeczno-gospodarczego, mające swoje odbicie w priorytetach rozwoju Gminy Stare Pole. Poprzez ustalenie zasad procesu monitoringu zapewniona zostanie bieżąca i etapowa kontrola realizacji Strategii.

Monitoring Strategii obejmował będzie następujące działania:

- systematyczne zbieranie danych liczbowych oraz informacji dotyczących realizacji celów strategicznych,
- prowadzenie analiz porównawczych i tematycznych, przygotowywanie cyklicznych raportów ukazujących stopień realizacji strategii w obszarach priorytetowych,
- ocenę osiągniętych rezultatów oraz określenie stopnia wykonania przyjętych celów i działań,
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a osiągniętymi rezultatami,
- analizę przyczyn rozbieżności oraz identyfikację obszarów wymagających podjęcia działań interwencyjnych,
- planowanie zmian we wdrażaniu strategii oraz wdrożenie przyjętych działań.

W perspektywie długofalowej monitoring umożliwi obserwację dynamiki realizacji celów oraz zmian strukturalnych.

AKTUALNE WYZWANIA – NOWY OKRES PROGRAMOWANIA ROZWOJU 2007 – 2013

Zawarte w Strategii cele i kierunki rozwoju, odzwierciedlają rzeczywiste tendencje i kierunki rozwoju infrastrukturalnego, gospodarczego i społecznego Gminy Stare Pole. Zidentyfikowane kierunki rozwoju, należy uznać za odpowiadające współczesnym wyzwaniom w zakresie realizacji polityki rozwoju Gminy. Strategia dokonuje identyfikacji głównych celów zgodnych z wyzwaniami stojącymi przed gminą w okresie 2008 – 2020. Związane są one z realizacją celów wynikających z polityki UE i kluczowego dokumentu programowego tj. Strategii Lizbońskiej, na której wdrożenie ukierunkowano cele i działania polityki strukturalnej i Programów Operacyjnych. Ponadto Gmina Stare Pole wyraźniej akcentować chce turystyczny charakter oraz tworzenie infrastrukturalnych warunków społeczno-gospodarczego rozwoju w tym wsparcia przedsiębiorczości na terenie Gminy. Kolejnym obszarem jest podniesienie jakości życia w oparciu o zmiany w sferze edukacji, tworzenie stref rekreacji, obszarów zagospodarowania w centrach wsi czy promocji walorów rekreacyjnych oraz dobre skomunikowanie obszaru Gminy poprzez inwestycje drogowe. Gmina w tej perspektywie znajdzie się w obszarze intensywnego rozwoju infrastrukturalno-przestrzennego w ramach szerszego procesu gospodarczego, jakim jest powstanie korytarza inwestycyjno-komunikacyjnego i technologicznego wzdłuż drogi krajowej 22. Wśród podstawowych wyzwań stających przed Gminą Stare Pole w procesie rozwojowym znajdują się m.in.:

- Realizacja polityki rozwoju – 2007 rok będzie rokiem ustalenia systemu programowania i wdrażania polityki strukturalnej, co stwarza wyzwania skutecznego wykorzystania środków strukturalnych UE na poziomie regionalnym i krajowym.
- Osiąganie podstawowych celów spójności i wzrostu społeczno-gospodarczego dla obszaru całej Gminy.
- Wpisanie celów rozwoju Gminy Stare Pole w system regionalnej polityki poprzez przygotowanie koncepcji projektowych i ich realizację w ramach RPO i Programów Operacyjnych na lata 2007-2013.
- Wdrożenie systemu zintegrowanego oddziaływania przedsięwzięć na rozwój lokalny poprzez powiązanie źródeł finansowania projektów z EFRR i EFS oraz wprowadzanie zasady partnerstwa i wsparcia realizacji projektów instytucji, organizacji społecznych oraz indywidualnych osób, gospodarstw rolnych czy firm, poprzez wsparcie informacyjno-organizacyjne.
- Koncentracja działań władz publicznych i interwencje przy pomocy funduszy europejskich na rzecz zintegrowanych działań społeczno-gospodarczych.

Główne obszary konkurencyjności

Strategia Rozwoju zawiera wskazania nowych społeczno-gospodarczych czynników rozwojowych, tkwiących w obszarze makroekonomicznym. Mają one istotne znaczenie dla rozwoju w latach 2008-2020 i są bezpośrednio wynikiem procesów zewnętrznych. Wśród najistotniejszych czynników znajdują się:

- stosowanie technologii informatycznych w różnych dziedzinach życia,
- stosowanie rozwiązań innowacyjnych w gospodarce i usługach lokalnych.

Rozwój konkurencyjności

W Strategii Rozwoju Gminy Stare Pole 2008-2020 w zakresie wzrostu konkurencyjności obszaru Gminy Stare Pole, jako kluczowe za podstawę konstrukcji przedsięwzięć rozwojowych w latach 2008-2020, przyjęto następujące elementy:

- usprawnienie instytucji samorządu w kierunku kreowania warunków rozwoju gospodarczego na poziomie lokalnym: sprawność decyzyjna, administracyjna, proceduralna i finansowa, promocja turystycznego produktu Gminy,
- odpowiednia infrastruktura techniczna wykorzystana dla rozwiązań gospodarczych i rozwoju społecznego obszaru całej Gminy,
- dostosowanie do potrzeb lokalnych edukacji i ochrony zdrowia oraz systemu społecznego,
- lokalny system obsługi i wsparcia biznesu wykorzystujący mechanizmy strukturalne dostępne w RPO (wsparcie firm w procesie wykorzystania środków dla sektora MSP oraz inwestycje w przygotowanie terenów dla rozwoju przedsiębiorczości wokół obszaru węzła autostradowego),
- tworzenie warunków dla aktywności społecznej mieszkańców w celu wzmocnienia potencjału endogenicznego obszaru,
- tworzenie warunków społeczno-gospodarczych i edukacyjnych oraz rekreacyjnych i sportowych dla wykorzystania potencjału młodzieży i tworzenie form spędzania wolnego czasu jako alternatywy dla procesów migracyjnych (baza sportowo – edukacyjna, infrastruktura rekreacji, dobra jakość usług na terenie Gminy Stare Pole),
- udoskonalenie systemu informacji i promocji warunków dla rozwoju i prowadzenia działalności gospodarczej i inwestycyjnej, szczególnie w obszarze usług turystyczno rekreacyjnych oraz agroturystycznych,
- podniesienie atrakcyjności turystycznej, rekreacyjnej, kulturalnej i sportowej obszaru poprzez organizację oraz promocję wśród mieszkańców walorów przyrodniczych, krajobrazowych, turystycznych i rekreacyjnych terenów Gminy Stare Pole.

Rozwój infrastrukturalny

Najważniejszym elementem rozwoju infrastrukturalnego określonego jest uporządkowanie i ukształtowanie struktury przestrzennej dróg powiatowych i gminnych oraz ich skomunikowanie z układem drogi krajowej 22 a także rozwój infrastruktury ochrony środowiska. Kolejnym elementem w tym obszarze rozwojowym na lata 2008 – 2020 jest unowocześnienie infrastruktury społeczno-edukacyjnej i rekreacyjnej, co wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców. Stworzy to warunki rozwoju inicjatyw oraz produktów turystyki i rekreacji w oparciu o zidentyfikowane walory naturalne, i przyrodnicze oraz geograficzne (terenowe). Wpłynie to na włączenie Gminy w układ produktów sieciowych w sferze turystyki, sportu i rekreacji. Poniższe czynniki zostały uwzględnione w projektach strukturalnych Gminy Stare Pole w nowym okresie programowania:

- zabezpieczenie układu komunikacyjnego w celu skomunikowania terenów Gminy Stare Pole poprzez dobre skomunikowanie z drogą krajową nr 22,
- uzupełnienie infrastruktury technicznej ochrony środowiska,
- rozwój energetyki komunalnej w kierunku redukcji emisji zanieczyszczeń do środowiska,
- rozwój centrów wsi i miejscowości na terenie Gminy Stare Pole.

ANALIZA ODDZIAŁYWANIA ŚRODOWISKOWEGO STRATEGII ROZWOJU GMINY STARE POLE NA LATA 2008-2020

Zebrane projekty strategiczne w niniejszym dokumencie, uwzględniają oddziaływanie środowiskowe Strategii. Projekty prezentują główne kierunki działań inwestycyjnych i rozwojowych na terenie Gminy w latach 2008-2020. Wyrazem środowiskowego oddziaływania wdrażanej Strategii jest zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska poprzez wsparcie zadań z zakresu rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej dla Gminy oraz realizacja zadań, szczególnie w obszarach o znaczących walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Program środowiskowy zakłada również redukcję emisji w wyniku zmian systemu zasilania na terenie Gminy Stare Pole czy wdrażania niskoemisyjnych źródeł ogrzewania i ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery, a także właściwą gospodarkę odpadami, ukierunkowaną na zmniejszenie ilości produkowanych odpadów.

Podkreślić należy, że poza inwestowaniem w infrastrukturę środowiska wspierane będą również na terenie Gminy Stare Pole strategiczne projekty, których celem jest zachowanie różnorodności gatunkowej i ochrona siedlisk przyrodniczych uwzględniających wymogi dyrektyw dla obszaru Natura 2000. Kolejnym aspektem oddziaływania środowiskowego będą inwestycje firm i przygotowanie terenów inwestycyjnych w gminie. Powinno to skutkować większą ilością proekologicznych technologii w przedsiębiorstwach, czystych i energooszczędnych, wzrostem ilości firm posiadających certyfikaty zarządzania środowiskowego. Ważne jest również zakładane wsparcie wykorzystania zasobów środowiska dla rozwoju funkcji rekreacyjnych i turystyki, które prawidłowo rozwijana może mieć szczególne znaczenie zarówno dla wzrostu gospodarczego jak i dla środowiska na terenie Gminy Stare Pole. Analizując rodzaj i skalę zaplanowanych w Strategii działań infrastrukturalnych w okresie 2008-2020 należy uwzględnić wrażliwość środowiska przyrodniczego o specyficznych walorach tworzących klimat przyrodniczy Gminy Stare Pole. Podstawową zasadą wdrażania musi być zasada zrównoważonego rozwoju. W ramach projektów infrastrukturalnych należy uwzględnić elementy zastosowania infrastruktury monitorującej stan środowiska oraz edukacji ekologicznej, w tym wymiany informacji w tym zakresie. Niezbędne jest także monitorowanie wskaźników ochrony środowiska w zakresie wdrażania projektów strategicznych Gminy Stare Pole.

REKOMENDACJE I WNIOSKI KOŃCOWE

Strategia Rozwoju Gminy Stare Pole 2008 – 2020 jest dokumentem kierunkowym wyznaczającym cele rozwojowe wynikające z polityki strukturalnej UE i zawierającym propozycje projektów i zadań rozwojowych dla nowego okresu programowania funduszy strukturalnych na lata 2007-2013. W niniejszym opracowaniu dokonano również na szczeblu władz samorządowych aktualizacji czynników rozwojowych obszaru Gminy Stare Pole.

W dokumencie wskazano główne obszary rozwojowe:

- obszar infrastrukturalny, w tym infrastruktury społeczno-gospodarczej i technicznej oraz drogowej,
- zagospodarowanie i rozwój infrastruktury turystyczno – sportowo – rekreacyjnej i edukacji.

Przyjęto koncepcję głównych projektów strategicznych Gminy Stare Pole z określeniem podstawowych parametrów i źródeł finansowania. Strategia pozwoliła na osiągnięcie zgodności planowania rozwoju Gminy Stare Pole z Narodowym Planem Rozwoju 2007-2013 oraz Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2005-2020. Strategia jest instrumentem pozwalającym na wytyczanie zadań w rocznych planach budżetowych i finansowych Gminy i przyjęcie ściślejsze powiązanie planowania budżetowego z planowaniem rozwojowym w długofalowej perspektywie. Strategia ze względu na ciągły rozwój obszaru Gminy, może wymagać corocznej ewaluacji dokonywanej przez Radę Gminy Stare Pole.